

ИСУС ХРИСТОС
20 ~ 15 г. пр. н. е. – 13.IV.29 г. от н. е.
В СВЕТЛИНАТА НА АРХЕОЛОГИЧЕСКИ И ПИСМЕНИ ИЗТОЧНИЦИ

(*enlarged* version 15.VI.2021, *corrected* 9.VI.2022)

e-mail: chavdar.georgiev.66@gmail.com

Преброяването в Римската империя - 8 г.пр.н.е.: кой е Исус тук?

Уважаеми читатели,

Изследването ми не е нито религиозна проповед, нито богословски трактат, а ***лично мнение** на историк.* Все пак живеем в началото на XXI век, в епоха на Интернет! ***ИСУС е епохална ИСТОРИЧЕСКА личност. “СЛУШАЙТЕ, ИСТИНА ВИ КАЗВАМ!” е най-типичното в Неговия публичен стил.*** На староеврейски **’ĕmet̲** [ʔɜmέθ] ***“истина”*** значи също и ***“правда, справедливост”,*** аналог на ст.-бълг. **правьда** ***“правда, справедливост; истина; законност; добродетел”*** и рус. ***правда*** *“истина; правда, справедливост”*. ***Днешното МЛАДО ПОКОЛЕНИЕ НЯМА КАК ДА ПОВЯРВА В СПАСИТЕЛЯ, като гледа и слуша ПАПАГАЛСКО повтаряне на ДОГМИ, установени преди 17 века: АКО СПАСИТЕЛЯТ БЕ ПОДОБЕН ДОГМАТИК ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЮДАИЗМА ПРЕЗ I^{ви} ВЕК, ДНЕС НИКОЙ НЯМАШЕ И ДА Е ЧЎВАЛ ЗА ХРИСТИЯНСТВО!***

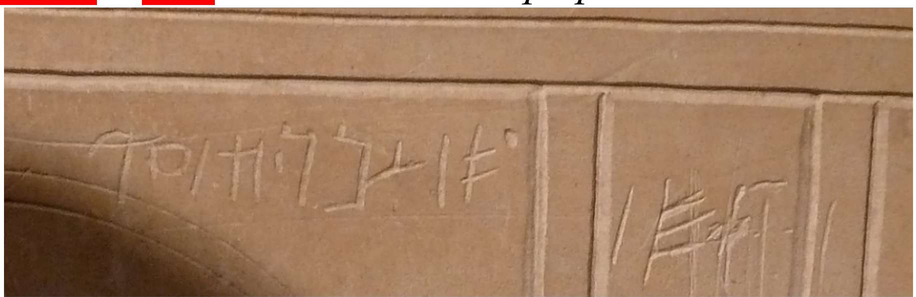
“Горко на вас, законници!** (официалните тълкуватели на Закона, т.е.* ***юристите,** част от държавния и свещенически елит в античен Израел –* бел. моя, Ч.Г.). ***Защото отнехте ключа на знанието: сами вие не влязохте и на влизащите попречихте.” (Лука 11:52). Т.е. ***хем вие не влизате, хем не пускате другите да влизат в храма на Божественото знание – в храма на Науката, както бихме казали днес! Този упрек на Исус днес е особено актуален в България – напр. мълчаливата цензура върху “СВИТЪЦИТЕ (РЪКОПИСИТЕ) ОТ МЪРТВО МОРЕ” {СММ = DSS (Dead Sea Scrolls)}, върху бележити раннохристиянски писатели като Ориген, Тертулиан, Епифаний… Българската православна църква ЗАЩО досега не издаде ЦЯЛОСТЕН, снабден с научни коментари и препратки, БЪЛГАРСКИ ПРЕВОД на Свитъците от Мъртво море (Dead Sea Scrolls)??? “Горко вам, законници, задето взехте ключа на познанието – сами не влязохте и на влизащите попречихте!”…***

Старая се да предавам еврейските и арамейските думи *в “квадратни” скоби по международната фонетична азбука (IPA) максимално близко до* ***фонетичното им произнасяне през I^{ви} век,*** защото традиционното латинско предаване на т.нар. *“масоретски”* правопис (към IX век) *не е съвсем точно,* напр. крайните **-h** и **-’**[ʔ] не се произнасят, **ʿ**[ʕ] и **ḥ**[ħ] също не се произнасят в някои случаи и др. **ישוע** (четем отдясно наляво) = **Yšwʿ** = **Yēšûa̮ʿ** [jēʃū́ɐ̮ʕ ~ jeʃū́ə̮ʕ] ***“Исус”*** *през I^{ви} век има и форма* **ישועה = Yšwʿh** = **Yēšûʿāh,** записана на гръцки **Ιεσουα** [jɛsua][1], *изключително ценна* ***билингва*** *(двуезичен текст), показваща* ***как точно името “Исус” е произнасяно официално по арамейски – [jēʃū́ʕā ~ jeʃū́ʕā ~ jɛʃū́ʕa ~ jɛʃú$^{(w)}$a]. “Исус” е широко разпространено сред евреите <u>мъжко</u> име през I век,*** чиято *точна* етимология е слабо известна на широката общественост: ст.-евр. **יהוה = Yhwh = Yahweh [jahwɛ́]** (антични гръц. записи **Ιαουε ~ Ιαβε**) и пра́семит. ***Yahuh** (по т.нар. *“qatul”* словообразуване) → ст.-евр. **Yāhôh [jāhṓ]** (гръц. античен запис **Ιαω**), в т.нар. *“конструктна”* форма **Yəhôh** ***“бог Яхве́ ~ Яхо́, Бог”*** (***“Йехова”*** *е* ***погрешно*** *произношение,* датиращо към XV век!); Божието име плюс **šûʿ** [ʃūʕ] (IX век **šûa̮ʿ** [ʃū́ɐ̮ʕ]) ***“зов за помощ, помощ, спасение, избавление (от опасност)”*** → ***Yəhôšûʿ [*jɐhōʃū́ʕ ~ *jəhōʃū́ʕ → *jɪhōʃū́ʕ** → (dialect. progres. assimil.)***jɪ^{h}œʃū́ʕ → *jɪēʃū́ʕ → Yēšûʿ [jēʃū́ʕ ~ jeʃū́ʕ]** ***“Бог е помощ, спасение, избавление”*** → *оттук прозвището на Исус* ***“Спасителят”.*** *Произнасяна ли е* ***през I век*** *свръхкратка (полугласна)* **a̮** [ɐ̮ ~ ə̮] *пред* **ʕ,** т.е. **Yēšûa̮ʿ** [jēʃū́ɐ̮ʕ ~ jeʃū́ə̮ʕ], както гласи *масоретското вокализиране* (отбелязване на гласните) към IX век? *Билингвата* **Yēšûʿāh**

---

[1] ***Cotton,*** Hannah & ***Di Segni,*** Leah & ***Eck,*** Werner & ***Isaac,*** Benjamin & ***Kushnir-Stein,*** Alla & ***Misgav,*** Haggai & ***Price,*** Jonathan & ***Roll,*** Israel & ***Yardeni,*** Ada (eds.): ***Corpus Inscriptionum Iudaeae / Palaestinae,*** *volume I: Jerusalem, part 1: 1 – 704,* Walter de Gruyter, Berlin / New York 2010 (по-нататък в изложението употребявам за краткост ***Corpus Inscriptionum.I.1***), pp.318-319, №295

= Ιεσουα показва, че това ***староеврейско*** име преди 2000 години е произнасяно с *удължена* или поне *нормално кратка **"а"*** в края си, като добре познатото *мъжко* име **Yəhûḏāh** **[*jɐhūðā́ ~ *jəhūðā́ → *jɪhūðā́ → *jɪūðā́ → iuðā́ ~ jūðā́]** ***"Иудá ~ Юдá",*** *т.е. възможен е вариант* **ישועא ~ ישועה = Yēšûʿā' ~ Yēšûʿāh [jēʃū́ʕā ~ jeʃū́ʕā ~ jɛʃū́ʕa ~ jɛʃú$^{(w)}$a]** с арам. определ. член ***-ā' ~ -āh*** [ā] или просто **Yēšûʿāh** представлява ***контаминиране*** *(покриване по звучене и смисъл)* на **Yēšûʿ** със ст.-евр. **ישועה = yəšûʿāh [jɐʃūʕā́ ~ jəʃūʕā́]** ***"помощ, спасение, избавление".*** Да предположим, че **ישועה = Yēšûʿāh** е форма в *женски* род, т.е. ***Исуска*** (осуарият може да е на жена) – в такъв случай, ако махнем окончанието ***-āh,*** произношението става **[jēʃū́ʕ ~ jeʃū́ʕ ~ jɛʃū́ʕ]** и понеже в арамейски *фарингалите в края на думите* към I век започват да ***не*** *се произнасят,* се получава *кратката фамилиарна* форма **ישו = Yšw [jēʃū́ ~ jeʃū́ ~ jɛʃū́]** (като напр. бълг. ***Георги*** → фам. ***Гошо***), *с която* ***учениците на Исус обичайно са се обръщали към Него,*** както показва *стандартният гръцки запис* **IHCOYC** ***в цялата Новозаветна книжнина,*** *в която никога не се пише* **IHCOYAC ~ IECOYA. ישו [jēʃū́ ~ jeʃū́ ~ jɛʃū́]**, ***първообразът*** *на* **Ἰησοῦς** (-ς се прибавя *"автоматично"* по гръцките фонетични закони), ***е открит САМО върху ЕДИН от осуариите с името "Исус",*** известен сред научната общност под **№ 547** в ***Corpus Inscriptionum.I.1*** = **№ 9** в ***Каталога*** *на проф. Levi* ***Rahmani:***

Ossuary №547 ("Corpus inscriptionum Iudaeae/Palaestinae", vol.I.1) = №9 (Catalogue of prof. Rahmani): Yešû'a bar-Yəhôsef ~ Yešû

Bilingual inscription Yešû'ah ~ Ιεσουα

Чертица над гласна показва, че се произнася *удължена,* напр. ***ō*** **[o:]**, **ˆ** също значи *удължена* гласна. Знак ‿ означава *съвсем кратка* гласна, напр. [ə̯] е съвсем кратко ***ъ;*** [ɐ] е средно между ***а*** и ***ъ,*** [з] е средно между ***е*** и ***ъ;***

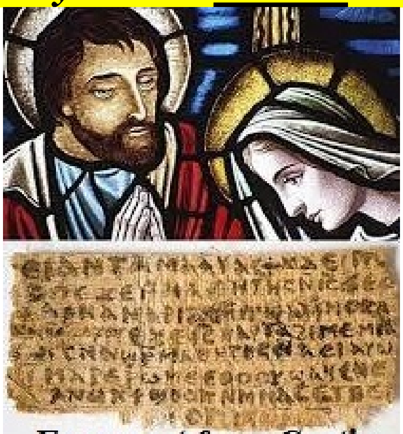
[ɛ] е *“отворено”* ***е,*** [ɔ] е *“отворено”* ***о.*** **ʔ** се произнася като *гърлено подобие* на ***к*** – като в бълг. ***ъ́***$^{\textit{К}}$***ъ*** [ə́ʔə], когато ***отричаме, не*** *сме съгласни* с нещо; **ʕ** се произнася като *гърлено звучно* ***х*** – като в бълг. ***аахá*** [āʕá], когато ***потвърждаваме,*** *съгласни сме* с нещо.

Преди 20 века ***Исус проповядва, че БОГ ОБИЧА ВСИЧКИ ХОРА*** *– днес това е идеята, че* ***ВСИЧКИ СМЕ РАВНИ ПРЕД ЗАКОНА. “Петокнижието”*** *е своеобразна* ***конституция*** *на древните израилтяни –* неслучайно се нарича **Tôrāh** [tōrā́] ***“Закон”.***

Преди 20 века ***Исус най-категорично изразява ЯРКАТА СОЦИАЛНА СЪЩНОСТ на Своето учение: “ПО-ЛЕСНО Е КАМИЛА ПРЕЗ ИГЛЕНИ УШИ ДА МИНЕ, ОТКОЛКОТО БОГАТ В ЦАРСТВОТО БОЖИЕ ДА ВЛЕЗЕ”*** (Мат.19:24) *– днес това е идеята за* ***СОЦИАЛИЗМА.***

Преди 20 века ***Исус проповядва МИЛОСЪРДИЕ И ПОМОЩ ЗА ВСИЧКИ СТРАДАЩИ*** *– днес това е идеята за* ***ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА.***

В ПЪРВИТЕ ХРИСТИЯНСКИ ОБЩИНИ ЖЕНИТЕ УЧАСТВАТ МНОГО АКТИВНО – цели 19 века преди модерните движения за равноправие на жените с мъжете *(в Рим дори свободните жени* ***нямат лично малко име*** – напр. *Юлия* не е малко име, а значи *“жена от род Юлий”) – ето* ***истинската причина за многовековните клевети по адрес на МАРИЯ МАГДАЛЕНА, жената-апостол в обкръжението на Исус: тя е символ на БОРБАТА НА ЖЕНИТЕ ЗА РАВНОПРАВИЕ.***

Fragment from Coptic Gospel: "Jesus said: My wife..."

	Translation
1 ⲛⲁ]ⲉⲓ ⲁⲛ ⲧⲁⲙⲁⲁⲩ ⲁⲥϯ ⲛⲁⲉⲓ ⲡⲱ[ⲛϩ	1] “not [to] me. My mother gave to me li[fe…”
2]ⲥ̣ ⲡⲉϫⲉ ⲙ̄ⲙⲁⲑⲏⲧⲏⲥ ⲛ̄ⲓ̄ⲥ̄ ϫⲉ ⲥ̣[	2] The disciples said to Jesus, “.[
3]. ⲁⲣⲛⲁ ⲙⲁⲣⲓⲁⲙ̣ ⲙ̄ⲡϣⲁ ⲙ̄ⲙⲟⲥ ⲁ[ⲛ(?)	3] deny. Mary is worthy of it [
4]. . . . . / ⲡⲉϫⲉ ⲓ̄ⲥ̄ ⲛⲁⲩ ⲧⲁϩⲓⲙⲉ ⲙ̣ⲛ̄[	4]……” Jesus said to them, “My wife . .[
5]. . . ⲥⲛⲁϣⲣ̄ⲙⲁⲑⲏⲧⲏⲥ ⲛⲁⲉⲓ ⲁⲩⲱ [	5]… she will be able to be my disciple . . [
6]ⲓ ⲙⲁⲣⲉⲣⲱⲙⲉ ⲉⲑⲟⲟⲩ ϣⲁϥⲉ ⲛⲉ[	6] Let wicked people swell up … [
7].ⲁⲛⲟⲕ ϯϣⲟⲟⲡ ⲛⲙⲙⲁⲥ ⲉⲧⲃⲉ ⲡ̣[	7] As for me, I dwell with her in order to . [
8 papyrus broken off ±6] . ⲟⲩϩⲓⲕⲱⲛ̣ . . [	8] an image [
9 (illegible traces of ink)	

Магдалена ~ Магдалина (гръц. **Μαγδαληνή** [magdalēnḗ]) *“(която е) от Магдалá”,* т.е.***“(която е) от кулата, крепостта на Бога”,*** етимологично произлиза или от името на крепостта ***Мигдалéл “кула на Бога”,*** в гръц. запис **Μαγδαλά** {ст.-евр. ***magdál*** (преди V век)}, или от старозаветното име *Магдиéл* – може би някой от нейните прадеди е носел това име? Ако е прозвище, *метафорично свързвано с* ***“кула”*** (угарит. ***magdalu,*** ст.-евр. ***magdál → migdál,*** арам. ***magdál ~ magdəlā́’***), тогава *“Магдалена”* има показателен смисъл – ***“кула, крепост на Бога”.*** Това е ***алюзия за дейст-***

вителния морален облик на Мария Магдалена, което обяснява почитта на първите християни към нея... Етимологично ***"Мария"*** *означава* ***"възлюбена от бог Амон"*** – от др.-егип. **mry.w** [máryi(w) ~ míryi(w) → егип. от Новото царство **máryə ~ míryə**] ***"обичан, любим, възлюбен"*** + **ỉmn.w** [yamā́nuw → през Новото царство **ʔamṓnə**] ***"Амон"*** → ***mry-ỉmn.w*** [máryi-yamā́nuw → Новото царство **máry-ʔamṓnə ~ míry-ʔamṓnə**] ***"възлюбен от Амон"*** → по-късна форма в *женски род* ***Mry(ỉ) mn.t*** **[marjámnə ~ mirjámnə]**: гръц. **Μαριάμνη** [mariámnē], арам. ***Maryā́m,*** ст.-евр. ***Miryā́m*** (етимологията *не е еврейска – "непокорна, бунтовна"* не подхожда за име на жена от Древния Изток). Гръцките надписи върху ***осуарии (погребални костници,*** *предшественици на християнските реликварии),* във форми **Μαριάμ(η)** показват, че *обичайното арамейско и еврейско* (преходът ***a*** → ***i*** в еврейски е след V век) *произнасяне на "Мария"* по Христово време е ***Maryām*** **[marjā́m]** – това обяснява *контаминирането с лат.* ***Mária:*** гръц. **Μαρία** и арам. ***Maryāh*** [**marjā**] показват точно това контаминиране.

Jesus and Mary Magdalene

Апостол Филип откровено описва отношенията между Исус и Мария: "И спътницата на [**Исус – това е Мария**] (думите в квадратни скоби са възстановки на *повредени места* в ръкописа, ***"лакуни"*** – бел. моя, Ч.Г.) ***Магдалена. Господ обичаше Мария повече от*** [**всички**] ***ученици и*** [**често**] ***я целуваше*** [**по устата**] (тук има лакуна – ***"по устата"*** *е възстановка по предположение, пресмятайки,* ***колко букви може да побере*** *лакуната* – бел. моя, Ч.Г.). ***Останалите*** [**ученици, като го видяха**], ***(колко)*** [**обича**] ***Мария, му казаха: Защо я обичаш повече от всички нас? Спасителят им отвърна, казвайки: Защо (да) не обичам вас като нея?"*** (Ев. Филип 55). *Ако сме* ***ИСТИНСКИ ХРИСТИЯНИ,*** *крайно време е* ***да заклеймим ФАЛШИВАТА КЛЕВЕТА, че Мария Магдалена е "разкаяла се грешница" – Мария Магдалена е апостол!***

Новооткрит *папирусен фрагмент от неизвестно раннохристиянско Евангелие* от Египет разкрива потресаваща възможност – ***Мария Магдалена <u>може би</u> е СЪПРУГАТА на Исус Христос! «Исус им каза: “Жена ми…тя ще може да бъде моя ученичка…”»*** – от ясно по-ясно! ***“Ама как може Бог да има жена?!”*** *– биха се разтреперали лицемерните набожни догматици.* Някои ***сериозни учени-експерти*** *обаче обявяват фрагмента за* ***фалшификат*** – на пръв поглед дори само ***правилната правоъгълна*** *форма на фрагмента* показва ***изрязването му*** *от човека, който го е намерил.* Но такава ***непрофесионална обработка*** *сама по себе си означава, че парчецето е било* ***част от по-голям фрагмент*** *или* ***от цял свитък*** *на коптски превод на* ***гръцки оригинал*** *на ранно Евангелие!* Да обявиш един фрагмент за фалшификат е лесно, но *как да обявиш за фалшификати* ***цели Евангелия – на апостол Филип и Мария Магдалена?!*** *Авторът от раннохристиянската община, почитала Магдалена* (възможно е ***тя лично да е писала*** *или диктувала Евангелието си,* във всеки случай ***то предава традицията*** *на последователите ѝ)* пише: ***«Тогава Мария стана, поздрави ги всичките и каза на братята: “Не плачете, не скърбете и не се съмнявайте, защото Неговата благодат ще бъде с всички вас и ще ви послужи като защита. По-добре е да възхвалим Неговото величие, защото Той ни подготви и ни направи хора”… Петър каза на Мария: “Сестро, ти знаеш, че Спасителят те обичаше повече от другите жени. Кажи ни думите на Спасителя, които си спомняш, които знаеш ти, а ние не [знаем] и които ние не сме чули”»*** (Ев. Мария 9-10).

Ясно е, защо *Евангелията от апостол Филип и Мария* ***не*** *са включени в* ***канона на библейския Нов завет*** *в края на IV век –* ***<u>Богочовек няма как да люби обикновена млада жена</u> според “свещената логика” на Църквата,*** *която получава след* ***Солунския едикт на император Теодосий I***[ви]

(28.02.380, в кн. XVI на *Теодосиевия кодекс)* ***НЕОГРАНИЧЕНАТА власт да ПРЕСЛЕДВА духовно и физически хората, изповядващи ВСИЧКИ ОСТАНАЛИ религии в Римската империя. Едиктът от 380 г. (с последвалите го конкретизиращи действието му закони) е далечен първообраз на ТОТАЛИТАРНИТЕ идеологии през XX век!*** *От първоначалния* ***демократизъм и социализъм*** *на християнството не остава нищо…*

Imppp. Gr(ati)anus, Val(entini)anus et The(o)d(osius) AAA. edictum ad populum urb(is) Constantinop(olitanae).	Императоры Грациан, Валентиниан и Феодосий Августы. Эдикт народу города Константинополя.
Cunctos populos, quos clementiae nostrae regit temperamentum, in tali volumus religione versari, quam divinum Petrum apostolum tradidisse Romanis religio usque ad nunc ab ipso insinuata declarat quamque pontificem Damasum sequi claret et Petrum Alexandriae episcopum virum apostolicae sanctitatis, hoc est, ut secundum apostolicam disciplinam evangelicamque doctrinam Patris et Filii et Spiritus Sancti unam Deitatem sub parili maiestate et sub pia Trinitate credamus.	Мы желаем, чтобы все народы, которыми благоразумно правит Наша Милость, жили в той религии, которую божественный Петр Апостол передал Римлянам, как она, будучи им самим установленной, свидетельствует до сего дня, и которой ясно следуют понтифик Дамас и Петр, епископ Александрии, муж апостольской святости, а именно, что мы должны исповедовать, в соответствии с апостольским наставлением и учением Евангелия, единое Божество Отца и Сына и Святого Духа в равном величестве и в Святой Троице.
1. Hanc legem sequentes christianorum catholicorum nomen iubemus amplecti, reliquos vero dementes vesanosque iudicantes haeretici dogmatis infamiam sustinere nec conciliabula eorum ecclesiarum nomen accipere, divina primum vindicta, post etiam motus nostri, quem ex caelesti arbitrio sumpserimus, ultione plectendos.	Мы приказываем, чтобы те, кто повинуется этому закону, приняли наименование кафолических христиан, и определяем, что остальные, помешанные и безумные, должны потерпеть бесчестие, связанное с еретическим учением, а их сборища не принимать наименование церквей, и что они должны понести сначала Божественную кару, а затем наказание от Наших действий, которые Мы предприняли по небесному велению.
Dat. III kal. mar. Thessal(onicae) Gr(ati)ano A. V et Theod(osio) A. I conss.	Принято в третий день до мартовских календ в Фессалонике в пятое консульство Грациана Августа и в первое консульство Феодосия Августа.

Thessalonica edict of Theodosius I - 28.02.380

“ХРИСТОС” *е гръцкият превод на* ***староизраилското религиозно понятие “<u>МЕСИ́Я</u>”:*** на *арамейски, родния език на Исус* – **məšîḥ [mɐʃ ī́ħ ~ məʃ ī́ħ]**, *членувано* **məšīḥā’ [mɐʃ īħā́ ~ məʃ ī́ħā]**, на *еврейски* **māšîḥ [māʃ ī́ħ** → *по-късно* **māʃ ī́ḙħ]**, *конструктен* вид **məšîḥ [mɐʃ ī́ħ ~ məʃ ī́ħ** → *по-късно* **məʃ ī́ḙħ]**[2] ***“<u>ПОМАЗАНИК</u>” (помазан със свещено миро като символ на ЦАРСКА власт).*** От арам. **məšīḥā’** (dialect.) **[mɜʃ ī́ħā]** ***“<u>Помазаникът</u>”*** → гръц. **Μεσσίας** → бълг. ***Меси́я,*** гръц. превод **ὁ Χριστός [ho-χrīstós].**

Някои учени продължават да недоумяват, ***ЗАЩО античните историци от I век почти НЕ СПОМЕНАВАТ “ХРИСТИЯНИ”:*** напротив,

---

[2] ***Старкова,*** Клавдия: ***Литературные памятники Кумранской общины,*** стр.52

Филон Александрийски (малко по-възрастен от Исус), ***Йосиф Флавий*** (37 – ок.100 г. от н.е.), един от *най-начетените римски историци* – ***и двамата са евреи, добре познаващи обстановката в антична Палестина, изчерпателно ОПИСВАТ ПОСЛЕДОВАТЕЛИТЕ НА ИСУС, но ги наричат “ЕСЕИ ~ ЕСЕНИ”*** (гръц. **Ἐσσαῖοι ~ Ἐσσηνοί,** лат. **Esseni**), *тъй като* ***названието “християни” започва да се разпространява към 70ᵗᵉ г. на I век*** {***надписът Christianos “християни”*** (вин.п., мн.ч.) ***от гр. Помпей, изчезнал*** *поради немарливост* на откривателите му} ***и се утвърждава чак през IIᵖᶦ век в Сирия.*** *Преди Юдейската война (66 – 73 от н.е.)* ***назореите* (Ναζωραῖοι) ~ *назарените* (Ναζαρηνοί) *са част от есеите – още не са обособени като отделно религиозно движение.*** Пребройте, ***колко пъти в Евагелията Исус е наричан “НАЗАРЯНИН”!***

Раннохристиянските писатели *няма как да прикрият общоизвестния тогава факт, че* ***първите християни са наричани “есеи”, “назореи ~ назарени”, “евионеи ~ ебионити”*** (ст.-евр. **’eb̲yônîm [εβjōnī́m]** ***“БЕДНЯЦИ”)***, *но* ***за да обяснят някак конфузната ситуация, че през IV век християните-евреи (юдео-християни), какъвто е Исус и апостолите Му, съществуват ПАРАЛЕЛНО С ОФИЦИАЛНАТА имперска Църква, наричат назаряните и ебионитите “еретици”, които уж изопачавали Христовата вяра!*** *В своя* ***“Панáрион”*** *(377 г.) епископ* ***Епифаний Саламински (Кипърски)*** *изрично пише: “Но тогава* ***всички християни се наричаха също НАЗОРЕИ* (Ναζωραῖοι).** *Известно време* ***се наричаха още и ЙЕСЕИ* (Ἰεσσαῖοι), *преди учениците в Антиохия да започнат да се наричат християни*** (Антиохия е *център на провинция Сирия,* където главен християнски водач е ап. ***Павел*** – бел. моя, Ч.Г.). *А* ***йесеи, мисля, се наричаха от Йесей (Ἰεσσαί), защото Давид е от Йесей, а от Давид по произход е Мария*** (майка Му – бел. моя, Ч.Г.)…” (29.Κατὰ Ναζωραίων,1:2-4 и нататък; 30.Κατὰ Εβιωναίων)[3]. Предложената от Епифаний етимология на **Ἰεσσαῖοι** *е грешна,* защото ***неточно е прочел*** *в някоя от книгите на Филон* **περὶ ἰεσσαίων** (Κατὰ Ναζωραίων, 5:1) поради погрешно *дублирано* **ι** вместо **περὶ ἐσσαίων** ***“за есеите”.*** Гръц. ***“терапевт”* (θεραπευτής) *“слуга, служител; лечител”, название на част от есеите,*** разкрива *етимологията на* ***“есеи”,*** ако допуснем, че ***“служители”*** *е съкратена форма на* ***специфичното название ʽôśê ha-Tôrāh* [ʕōsḗ hattōrā́]** (масор. ***ʽōśê*** ***“правещи”,*** *т.е.* ***“изпълняващи”*** – в СММ често ***w*** предава ***ô***) ***“ИЗПЪЛНЯВАЩИ Закона, СЛУЖИТЕЛИ на Закона”, открито в СММ*** (1QpHab)[4]!!!

---

[3] ***Творенія святаго Епифанія Кипрскаго, ч.I,*** Типографія В. Готье, Москва 1863, стр.202-256
Williams, Frank: ***The Panarion of Epiphanius of Salamis, Book I (sects 1-46),*** 2 ed., Brill, Leiden/Boston 2009, p.123-154

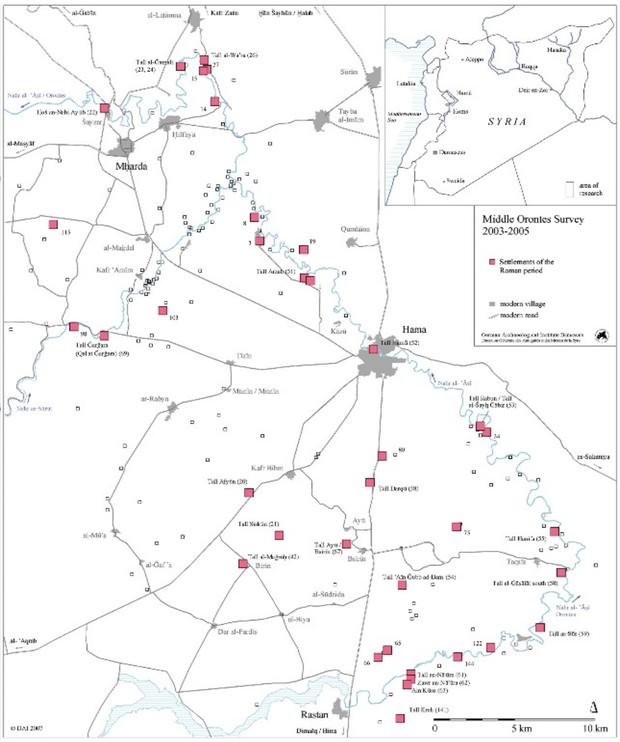
[4] ***Тексты Кумрана,*** вып.1, Наука, Москва 1971, стр.181, бел.118: **ʽwśy htwrh** [ʕōsḗ hattōrā́] букв.***“правещи Закона”***
Chilton, Bruce & ***Neusner,*** Jacob (ed.): ***The brother of Jesus – James the Just and his mission,*** Westminster John Knox press, Louisville/London 2001, p.169

Topography of Orontes river > its tributary Marsyas (Nahr as-Sarut) <> Marsyas town (Masyaf): Pliny's Nazerinorum tetrarchia is to N-W of Marsyas

Syria under Augustus (30 B.C.- 14 A.D.)

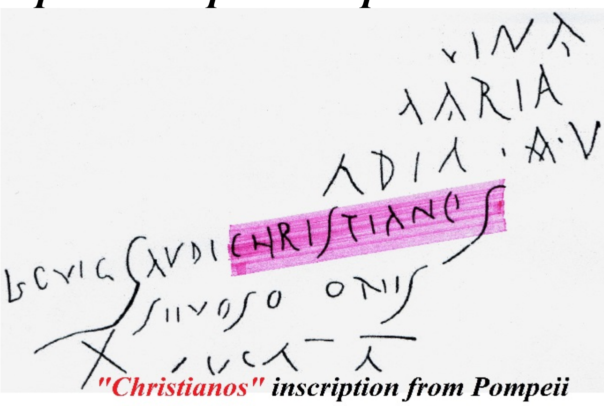
Orontes river (al-Asi) and its tributary Marsyas (Μαρσυας) river (as-Sarut) in Roman period: Nazerinorum tetrarchia (Plinius Secundus, Naturalis historiae, lib.V, 23:81)

Известният римски военен и учен ***Плиний Стари*** дава пре́любопитно сведение, описвайки Сирия в своята *“Естествена история”, кн.V, гл. 23:81,* *което* ***може би отговаря*** *(това е само хипотеза!),* ***защо Исус е наричан “назарянин”: “...Coele habet Apameam, Marsya amne divisam a NAZERINORUM tetrarchia...”: “…Коеле*** *(Келесирия* – част от римска Сирия, бел. моя, Ч.Г.) ***има [град] Апамея*** (днес *Qalʽat al-Mudiq* – бел. моя, Ч.Г.), ***отделе́н от река Марсюас от тетрархията на назерините…”.*** Мисля, че тук ***преписвачът*** *на Плиний* е допуснал *неточност – не р. Марсюас* (**υ/y** [ʏ] през I век се произнася като нем. **ü**), *а река* ***Оронтес*** *(днес Nahr al-ʽĀṣī)* ***<u>отделя</u> самоуправляващата се област (тетрархия) на назерините от Апамея.*** Смятам, че *р. Марсиас е днешният приток* ***Са́рут*** *(Nahr as-****Sārūt)*** *близо до град* ***Ма́сяф (Maṣyāf)*** (западно от дн. град Хама), *който също е наричан* ***Marsyas*** по онова време – значи ***“<u>NAZERINORUM</u> tetrarchia”*** *се намира* ***северозападно от Марсиас,*** *в областта около планината* ***Bargylus*** ← PIE.****bʰ(e)r̥ĝʰ-ulo-s*** ***“планина”*** (палеобалкански *индоевропейски* топоним), *днес* ***Нусайри́я (Jabal an-Nuṣayrīyah)*** *източно от гр. Латакия и гр. Тартус в северозападна Сирия.* ***Nuṣayrīyah*** *е арабска* диалектна форма на пра́семит.****n-ṯ-r*** ***“наблюдавам, пазя, защищавам”*** → (по ***“qutāl*** *~ qutayl”* словообразуване)[5] ****nuṯār*** ***“наблюдаване, пазене, защита (на крепост) → страна на защитници на крепости, укрепена страна”*** → араб.****nuẓār → nuẓayr***, ст.-евр. ***nəṣôr*** **[nɐtsˤṓr]**, арам. ***nəṭār*** **[nɐtˤā́r]**. Арам.

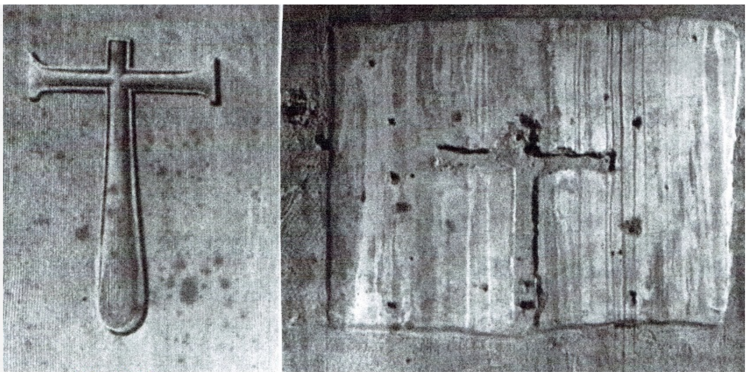
---

[5] ***Fox,*** Joshua: ***Semitic noun patterns,*** Eisenbrauns, Winona Lake/ Indiana 2003, pp.229-235

nəṭārāyin **[nɐtˁārā́jɪn]** (мъж.р., множ.ч., абс.) ***“(които са) от Nəṭār, натаряни”*** → **Ναζαρηνοί** {прáсемит.***ṯ*** **[θˀ]** → ст.-евр. **ṣ [ʦˁ] = ц** с *фаринг.* призвук, арам.***ṣ [ʦˁ] → ṭ [tˁ]**, а гръц. **Ζ/ζ [ʣ] = дз,** т.е. *звучно* **[ʦ]** → по-късно **[z]**, предава ст.-евр. **[ʦˁ]**}, т.е. гръц. **Ναζαρηνοί** предава ***арамейска*** *дума с* ***еврейско произношение nəṣārāyin*** **[nɐʦˁārā́jɪn]**, записано като **Nazerini** от *Плиний* (някои автори *неточно* превеждат ***nazerini*** като *nosairi*). Гръц. **Ναζωραῖοι** предава ст.-евр. ***nəṣôray*** **[nɐʦˁōrā́j]** (с арам. *суфикс за произход “нисба”* ***-ay*** вместо евр. ***-î***) ***“(който е) от Nəṣôr, нацорянин”*** – *арабското* съответствие е ***nuẓayrīya*** (***-īya*** е *нисба*-суфикс). Възможно е ***по-късно през I век nəṣôray*** **[nɐʦˁōrā́j]** ***“(който е) от Nəṣôr”*** *да се* ***контаминира*** *напълно с* ***<u>есейското</u> религиозно самоназвание *NWṢRY HBRYT = *nôṣərê ha-Bərîṯ*** **[nōʦˁɐrḗ habbɐrī́θ]** (***nwṣry = nôṣərê*** вм. масор. ***nṣry = nōṣərê*** – както ***ʽwśy = ʽôśê*** вм. масор. ***ʽśy = ʽōśê***) ***“<u>ПАЗИТЕЛИ НА ЗАВЕТА</u>”*** [6]. Семит. ****nāṯir “наблюдаващ, пазещ, защищаващ”*** (***“qātil”*** словообразуване) → ст.-евр. **nōṣēr [nōʦˁḗr]**, множ.ч. **nōṣərîm [nōʦˁɐrī́m]**, дава в *конструктен вид,* с който се образуват ***“притежателни”*** *словосъчетания:* ***nwṣry* = nôṣərê** **[*nōʦˁɐrḗj → nōʦˁɐrḗ]** ***“<u>пазители на</u>…”. Пазители <u>на какво</u>? Съдейки по СММ – <u>на Завета</u>, т.е. на Новия договор с Бога:*** гръкоезичните граждани на Римската империя навярно ***многократно са чу́вали nôṣərê ha-Bərîṯ*** **[nōʦˁɐrḗ habbɐrī́θ]** ***“<u>пазители на Завета</u>”*** и правилно схващайки, че това е *религиозен термин,* са могли да ***контаминират първата*** *дума, която е звучала* ***Νωζαρῆοι [nōʣarḗjʏ]**, *със съвсем близката по звучене* **Ναζωραῖοι [naʣōrɛ́jʏ]** на гръцки. **Nōṣərîm [nōʦˁɐrī́m]** ***“<u>пазители</u> на Завета”, в СММ *nwṣrym = nôṣərîm*** **[nōʦˁɐrī́m]** (вм. масорет. ***nṣrym = nōṣərîm***), *по-късно* дава **[noʦrī́m]** ***“християни”, както и до днес евреите наричат християните.***

"Christianos" inscription from Pompeii (before 24.VIII.79 A.D.)

Christian crosses from Pompeii and Herculaneum - before 24.VIII.79 (24.X.79?) A.D.

Смятам, че ***Плиний нарича “Nazerini” далечните прадеди на днешните сирийски АЛАВИТИ,*** наричани на арабски също ***nuṣayrīyah*** ← прá-семит.****nuṯār-iy ~ *nuṯār-ay.*** Хипотезата, че арабското название на алавитите ***nuṣayrīyah*** произлиза от *името на техния водач* ***ibn-Nuṣayr*** (IX век), е просто *“народна етимология”. Безспорният факт, че* ***семейството на***

[6] ***Eisenman,*** Robert: ***The Dead Sea Scrolls and the First Christians,*** Element books, Shaftesbury/Dorset 1996, p.429

Исус е еврейско, *по никакъв начин не изключва възможността, Неговите прадеди или Неговото семейство да произхождат от днешната територия на алавитите –* ***Сирия граничи с Палестина.*** Тази моя хипотеза обяснява *два безспорни факта:* 1. *Новото учение на Исус след разпъването Му* ***се разпространява не само в Палестина, но и в СИРИЯ – точно в тази римска област действа апостол Павел, точно тук възниква названието "ХРИСТИЯНИ"!*** 2. *Синкретичната религия* (т.е. която обединява *разнородни религиозни* компоненти) *на* ***алавитите-нусайрити*** *съдържа множество* ***ХРИСТИЯНСКИ съставки*** (включително ***ранно-християнски ГНОСТИЦИЗЪМ,*** процъвтявал през I – II век)[7] – това може да бъде обяснено логично, ако допуснем, че ***нусайритската религия произлиза от гностицизма, еволюирал в ислямска среда след VII век. Схващането, че алавитите са секта на шиитския ислям, е напълно ПОГРЕШНО – обявяването на нусайритите за мюсюлмани-шиити започва едва след 1936ᵗᵃ г., когато под натиск на сирийските националисти е ликвидирана Алавитската държава, намираща се под френски "мандат" през 1920 – 1936 г., т.е. АЛАВИТИТЕ-НУСАЙРИТИ СА ОБЯВЕНИ ЗА МЮСЮЛМАНИ по чисто ПОЛИТИЧЕСКИ мотиви.***

Хипотезата, че *прозвището на Исус* **"Ναζαρηνός"** *произлиза от* ***NAZAPHNOI ~ NAZERINI "жители на (част от) областта Баргюлус" =*** евр.-арам. ***nəṣôray*** [**nɐtsˤōráj**] или ***nəṣārāyin*** [**nɐtsˤārā́jɪn**] ***"(който е/които са) от Nəṣôr ~ Nəṭār"*** *означава, че* ***Исус може да е живял в тетрархията на назарените ПРЕДИ ДА ЗАПОЧНЕ ДА ПРОПОВЯДВА в областта Галилея в Палестина.*** Повтарям, това *по никакъв начин не изключва възможността, семейството Му да е еврейско – апостол* ***Павел е евреин*** *от югоизточна Мала Азия, в самата столица на Империята живеят* ***множество евреи.*** *Хипотезата хвърля светлина върху следния пасаж от СММ:* ***"Благодаря ти, Господи, че Ти не ме изостави, когато се заселих като пришълец сред (чуждия) народ… Ти ме настани в обиталище на многочислени рибари,*** *разстилащи (своите) мрежи на повърхността на водите,* ***и*** (*в обиталище –* бел. моя, Ч.Г.) ***на "ловци на синовете на кривдата". И там Ти ме укрепи за правосъдие*** (***ме подготви за съда?*** или: ***ми възложи да съдя?*** – бел. моя, Ч.Г.), ***и Ти укрепи в моето сърце тайната на истината*** (или: ***тайния съвет на истината*** *– словосъчетанието по смисъл е близко до* ***"Тайната вечеря",*** *понеже в СММ* ***"таен съвет на истината"*** *има и специфичния смисъл* ***"тайно събрание на Новия завет"*** – бел. моя, Ч.Г.) ***и от нея*** [8] (тук в ръкописа има *дума с неясен смисъл –* ***"от нея ~ от него",*** *т.е.****"от тайната на***

---

[7] ***Bar-Asher,*** Meir & ***Kofsky,*** Aryeh: ***The Nuṣayrī-ʿAlawī Religion (an enquiry into its theology and liturgy),*** Brill, Leiden/Boston/Köln 2002, p.50-74

[8] ***Тексты Кумрана,*** вып.2, РАН, Санкт-Петербург 1996, стр.244, бел.199

истината произтича" *или* ***"от тайния съвет на истината произтича",*** или ***"на нея ~ на него",*** *т.е.* ***"на тайната на истината се основава"*** *или* ***"на тайния съвет на истината се основава"*** – бел. моя, Ч.Г.) ***Заветът за търсещите Го*** {***Новият завет за търсещите Бога*** – бел. моя, Ч.Г.}." {*Благодарствени химни* (1QH) V:5,7-9}. *При условие, че* ***Учителят по праведност*** {*смятан от авторитетни учени за* ***АВТОР на химните, започващи с "БЛАГОДАРЯ ТИ, ГОСПОДИ"*** (ст.-евр. **'ăḏōnāy** [**ʔɐðōnáj**] ***"Господ мой") – очевидно Наставникът в праведността не е считал себе си за Господ!***} ***се заселва "КАТО ПРИШЪЛЕЦ сред (чуждия) народ" сред "МНОГОЧИСЛЕНИ РИБАРИ", очевидно ТЕ НЕ СА НЕГОВИ СЪОТЕЧЕСТВЕНИЦИ! Но всеки християнин знае, че ПЪРВИТЕ УЧЕНИЦИ НА ИСУС СА ГАЛИЛЕЙСКИТЕ РИБАРИ!*** *Оттук следва, че* ***с много голяма вероятност "УЧИТЕЛЯТ ПО ПРАВЕДНОСТ ~ НАСТАВНИКЪТ В ПРАВЕДНОСТТА" Е ИСУС МЕСИЯ/ХРИСТОС, който не е родом от Галилея, а от Баргилус в северозападна Сирия! "ЛОВЦИ НА СИНОВЕТЕ НА КРИВДАТА" са ЗЕЛОТИТЕ, чиято въоръжена борба срещу римляните започва след 6ᵗᵃ г. от н.е. Те са израилските "ПАРТИЗАНИ" отпреди 2000 години!***

"Назарянин" може да има и алтернативна *народна етимология, контаминираща (съвпадаща) по звучене* с първата: ***"…Той (Бог*** – бел. моя, Ч.Г.) ***ги посети и (накара) да поникне, да порасте от Израил и Аарон издънка*** (или: ***разсад, фиданка)…"*** (CD, A.I:7). *Пророк* ***Исая*** *започва описанието си на* ***Месия*** *с метафорите* ***"и́здънка (филиз); ра́зсад, фиданка"*** *и* ***"клон"*** (Ис.11:1), на евр. **nēṣer [nḗtsˤɛr],** *схващано по-късно от първите християни като* ***синоним на Месия.*** Според мен, *нито* **ναζωραῖοι,** *нито* **ναζαρηνοί** ***няма как*** *да произлизат от* **nēṣer** по еврейското словообразуване. Името на ***Назарет*** произхожда от ****nāṯarat*** → евр. ***nāṣərat*** ~ ****nāṣərāh*** [**nātsˤɐráθ ~ nātsˤɐrā̃**] → гръц. **Ναζαρέθ ~ Ναζαρά** [9] (семит. ****n-ṯ-r- "наблюдавам, пазя, защищавам"*** дава основата ****nāṯarat***), но ***"назарянин" не е производно от "Назарет",*** обратно на традиционната църковно-народна етимология. Обаче *за обикновения израилтянин, в чийто език* ***съгласните*** *определят смисъла на дума, между* ***"издънка, разсад, фиданка*** [**nḗtsˤɛr**] ***от Израил и Аарон", "пазител*** [**nōtsˤḗr**] ***на Завета"*** *и* ***"назарянин"*** [**nɐtsˤōráj**] *е напълно възможно да съществува* ***граматична и смислова връзка,*** *която позволява* ***"НЕ́ЦЕР от Израил и Аарон" в типичния за СММ алегоричен стил, чрез алюзия с пророк Исая, да споменава ХРИСТИЯНИТЕ*** *в съответния пасаж на "Дамаски документ".*

Животът и делата на всяка историческа личност могат ***НАУЧНО да бъдат изследвани единствено въз основа на критично сравняване на***

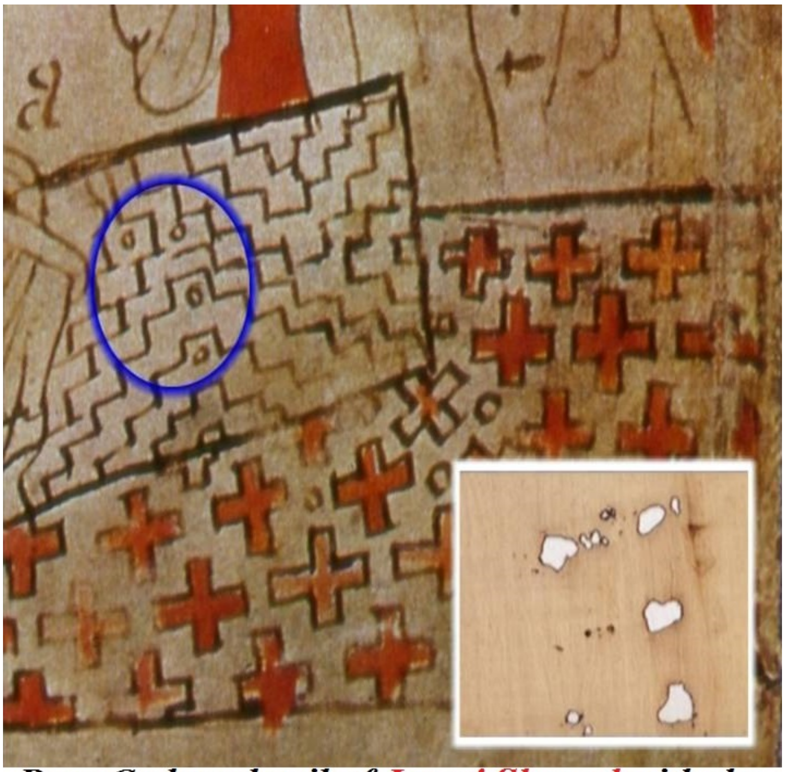
[9] ***Koehler,*** Ludwig & ***Baumgartner,*** Walter: ***The Hebrew and Aramaic lexicon of the Old Testament,*** Brill, Leiden/New York/Köln 1994, p.718

<u>всички</u> достъпни исторически извори – писмени и веществени. Веществените източници за ***Yēšûʽa ~ Yēšû ha-Māšîḥ*** **[hammāʃ ı́ħ]** = ***Ἰησοῦς ὁ Χριστός*** **[iēsús ho-χrīstós]** (*византийско* произнасяне ***Ἰησοῦς*** като **[jısús ~ iisús → isús ~ īsús]**) = лат. ***Iesus Christus*** **[jḗsus χrī́stus]** = ***Исус Христос са дискусионни, защото днес <u>не</u> е известна тяхната ЕСТЕСТВЕНА АРХЕОЛОГИЧЕСКА среда. “Плащеницата от Торино” е най-спорна.*** *Аз дълбоко се съмнявам, че* ***радиовъглеродното датиране*** *на реликвата е извършено* ***коректно*** *– т.е. съмнявам се, че* ***Плащеницата датира от периода 1260 – 1390 г.,*** *защото най-малко* ***два факта*** *поставят тази датировка под сериозно съмнение:*

1. *В унгарска богослужебна книга от* ***края на <u>XII</u> век – “Кодекс на Прай”, Плащеницата се идентифицира достатъчно ясно*** *– веднага правят впечатление* ***специфичните дупки с форма на “Г/L”,*** *специално изрисувани на миниатюрата в книгата.*

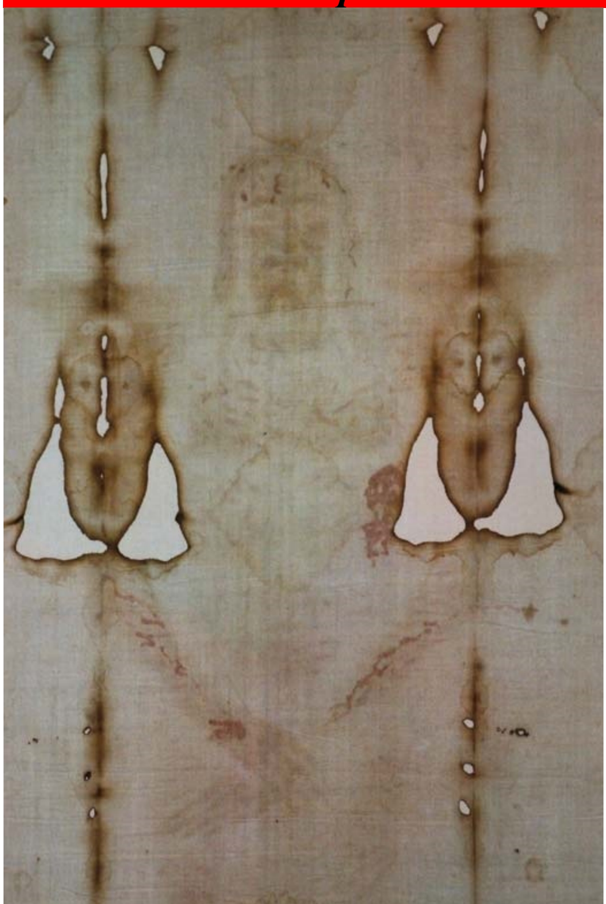
Codex of György Pray (1192-95) with the Shroud of Jesus

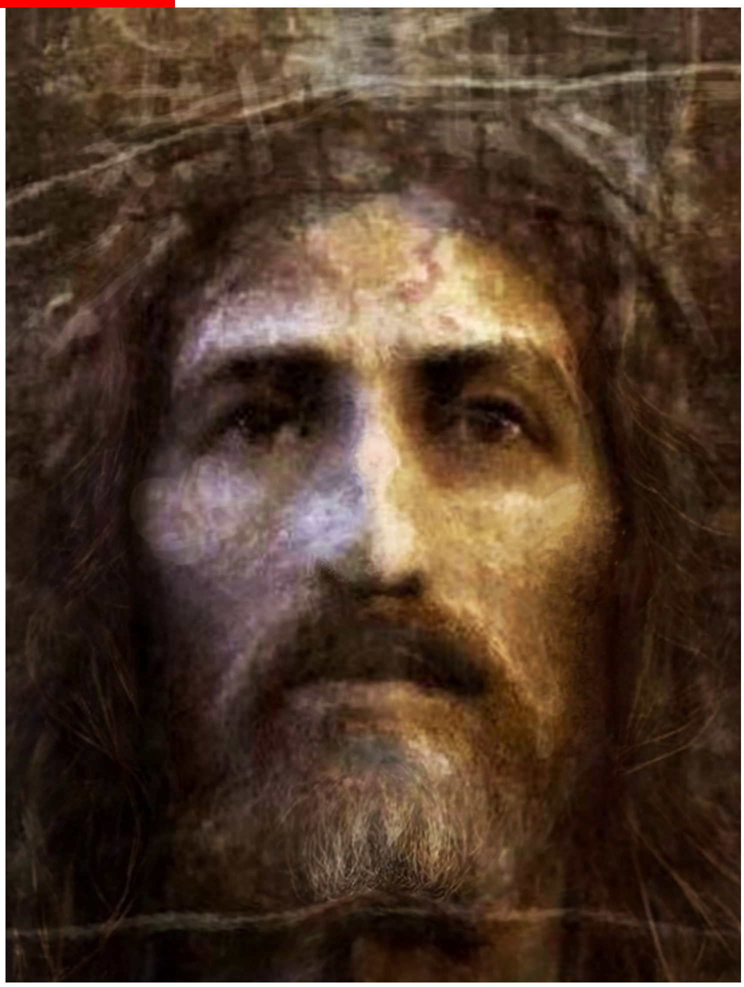
Pray Codex: detail of Jesus' Shroud with the sign o o / o / o

2. *Вертикалните* ***дебели линии*** *по цялата дължина на платното от двете страни на човешкото изображение са очевидно* ***ръбове,*** *образували се* ***от продължителния престой на Плащеницата в <u>сгънато положение</u> – изгарянията*** *също имат специфична форма, която показва, че на мястото на такива изгорели участъци е имало* ***<u>ъгли от сгъване</u>.*** Тоя факт моментално трябва да ни подсети за ***“неръкотворния” портрет на Исус върху платно,*** *известен в християнския свят още през VII век под название* ***“тетрáдиплон” (τετράδιπλον),*** *а от X век също и под название* ***“<u>мандúлион</u>” (μανδήλιον ~ μανδύλιον).*** Гръц.***τετρα-διπλόον → τετρά-διπλον**

означава ***“четворно удвоено”,*** *т.е. платното с изображението е* ***четири пъти сгъвано,*** *при което се е получавал приблизително* ***квадратен портрет*** – вж. илюстрацията на стр.16. **Μανδήλιον** е *заемка* от лат. **mantēlium ~ mantéllum** ***“покривка, покривало”*** *(а не* от **mantēle** *“кърпа за лице”!),* а вариантът **μανδύλιον** е повлиян от **μανδύα** *“вълнен плащ”* – и двата по византийско-гръцки се произнасят [**mandílion**]. Двете названия, **τετράδιπλον** и **μανδήλιον ~ μανδύλιον** отразяват едно и също понятие – ***τετραδιπλόον μανδήλιον** [**tetradiplóon mandēlion**] ***“четворно сгъната плащеница” – погребалното платно, с което е увит Исус след свалянето Му от кръста. Мандилионът е същата св. Плащеница, която и Българската православна църква почита до днес*** – *но почита* ***не*** *оригинала, а* ***символично подобие,*** *при което се извършват* ***ритуали, нямащи нищо общо с оригиналното християнство!*** Като историк, който уважава фактите и логиката, смятам, че ***с много голяма вероятност Торинската плащеница е идентична с тетрадиплон-мандилиона!***

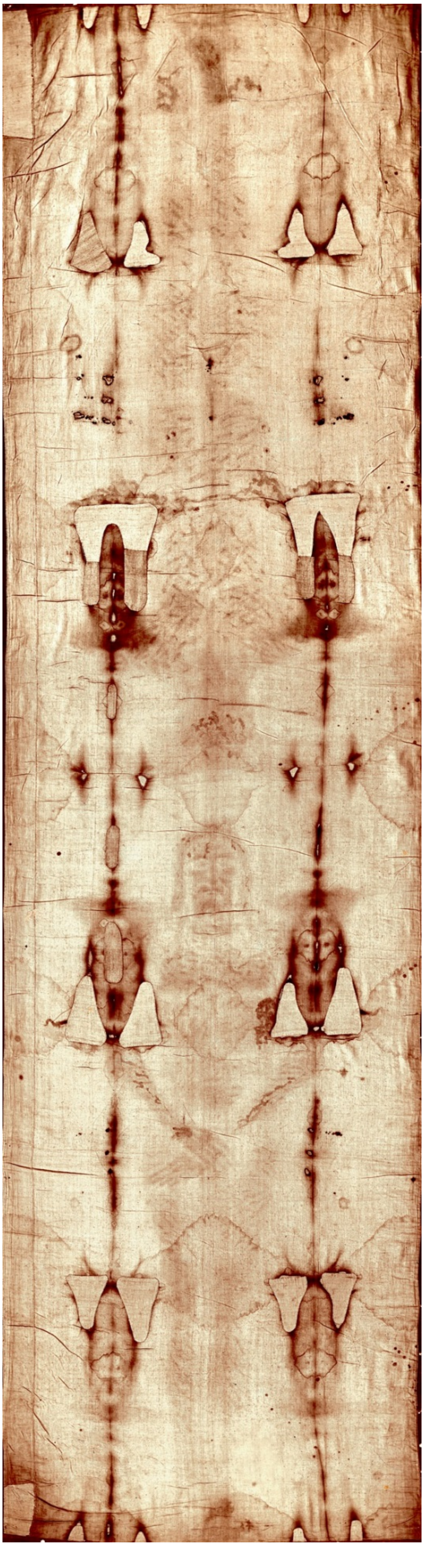

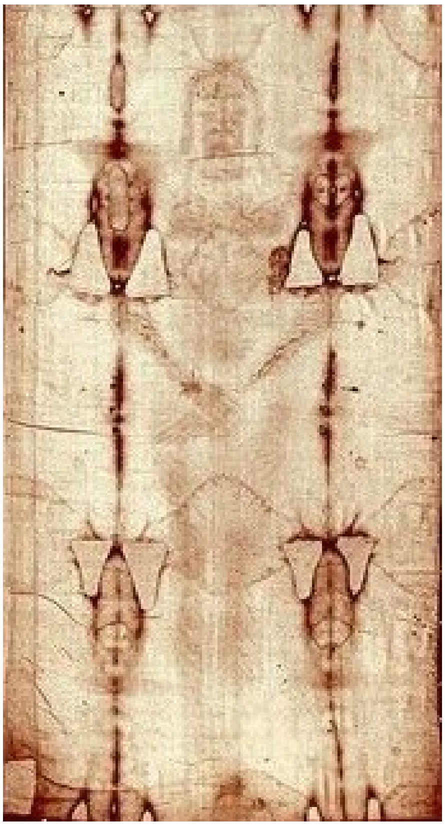
Turin Shroud

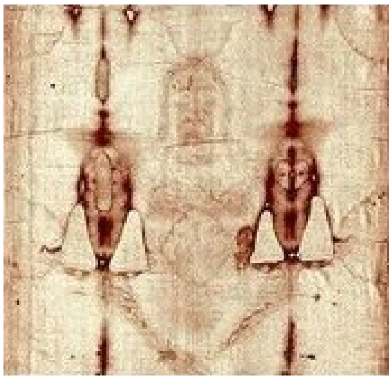

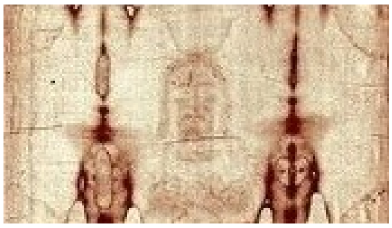
Ако Торинската плащеница бе** **<u>копие</u>** **на оригинал, *направено* ***ДОБРОСЪВЕСТНО*** *като своеобразна* ***ИКОНА (през XIII – XIV век хората са вярващи, та никой не би дързнал да гори в Ада за злонамерен фалшификат),*** *то днешната наука* ***би възпроизвела*** *такова копие с “точност до микрони”, но…тя не може нито да възпроизведе изображението с точност, нито да обясни как е възможно фалшификатор от XIII – XIV*

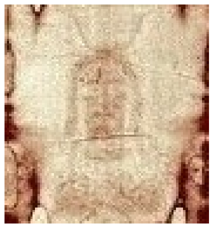
век да изрисува ***следи от кръвен серум,*** *които се забелязват единствено с помощта на специално осветление от началото на XXI век!* ***Нима преди седем века художниците са били по-сръчни от днешните физици?!***

Възможни ***причини за грешка в радиовъглеродното датиране са въздействието на променливата атмосферна среда*** *в продължение на векове,* ***на пожара през 1532 г., на водата*** *при потушаването му, но* ***най-простата възможна причина*** *за грешка е банална:* ***пробите за радиовъглеродно датиране да са отрязани от неподходящи места, където тъканта е поправяна с прежда от $30^{те}$ г. на XVI век*** *(възможно е платното да е поправяно повече пъти) – всички тези фактори биха могли да предизвикат* ***физикохимични промени, които да "ПОДМЛАДЯТ" Плащеницата*** {напр. ***изотоп C^{14}*** или ***ванилинът*** в ленената тъкан *след смъртта на организма* ***се разпадат с точно определена скорост*** – значи, ***колкото са по-малко, толкова е по-стара*** *органичната материя,* а това означава, че ***вторичното привнасяне на C^{14} или ванилин ще изкара платното "по-младо"***}. Следователно, ***не*** *изчисления-*

та на апаратурата са грешни – *грешни са* ***началните условия*** *на лабораторното изследване, т.е.* ***"замърсените" или неадекватни проби от Плащеницата.*** И все пак всеки *изследовател със здрав разум* би си задал въпроса: ***реликвата е напълно възможно да е от I^ви^ век – но… коя е гаранцията,*** *че когато е пренесена в Константинопол през* ***944 г., Плащеницата е ИДЕНТИФИЦИРАНА ПРАВИЛНО от ромеите,*** *при това* ***9 века след Разпятието?*** *При какви обстоятелства точно е намерена? Ако някой беше* ***записал, че е открита в каменен сандък – типичният за Христово време осуарий,*** *особено ако беше* ***записано, че е открита в израилска гробница от I^ви^ век,*** *тогава щяхме да кажем, че Плащеницата е* ***археологически артефакт*** *по всички правила на науката.* ***Убедително и правилно*** *разчитане на новооткрити* ***следи от надписи*** *върху нея* ***(отпечатъци от titulus*** *– дъсчица върху горния край на кръста, на която е* ***писано, за какво е осъден разпънатият)*** *от ватиканската изследователка д-р Барбара* ***Фрале,*** *би могло да потвърди, че Плащеницата е* ***археологически извор*** *за Исус Месия.* За сравнение: ***мощите на Йоан КРЪСТИТЕЛ у нас бяха открити в археологическа среда от V^ти^ век, само 4 века след смъртта му – по това време нито римските власти биха допуснали грешно идентифициране, нито би изневерила паметта на Църквата. Мощите на Йоан Кръстител вероятно са взети от негов надписан осуарий.*** *Автентичността на Плащеницата от Торино* ***предстои*** *все още да бъде потвърдена или отхвърлена…*

Ossuary №9 from the catalogue of prof. Levi Rahmani:Yešû'a bar-Yəhôsef ~Yešû >Iησούς

Yešû ~ Yešû'a bar-Yəhôsef
(foremost ossuary)

Много по-надеждно е да открием ***археологически извор за Спасителя сред осуариите с надпис “Исус”,*** *публикувани в изключителния научен труд* ***“Corpus Inscriptionum Iudaeae/Palaestinae, vol. I: Jerusalem, part 1: 1 – 704”*** (по-рано описани в *каталог* от израелския учен *проф. Леви* ***Рахмани).*** Първо да проверим, ***колко пъти се среща “Исус”*** *в епиграфски надписи върху осуарии (и върху други места) на арамейски* – номерата на съответните статии са **109** *(Rahmani 121):* **Yēšûʽa bar-Dôst**[**ē**?]**s** (← **Δωσί-θεος**) ***“Исус, син на Доситеос”;*** **156: Yēšûʽa bar-** ***“Исус, син на ?”;*** **195: Yēšûʽa Yēšûʽa** ***“Исус Исус”*** – *осуарият е за двама родственици?;* **206: Yēšûʽa** ***“Исус”;*** **239: Šimʽôn Yēšûʽa** ***“Симон, син на? Исус”*** или *осуарият е за двама родственици,* ***Симон и Исус?;*** **260: Šimʽôn bar-Yēšûʽa** ***“Симон, син на Исус”;*** **295: ישועה (Yēšûʽāh) IECOYA** ***“Исус Исус”*** *на арамейски и гръцки (билингва);* **320: Yēšûʽa** ***“Исус”;*** **473** *(Rahmani 702)* **Yəhûḏāh** [**jıhūðá**] **bar-Yēšûʽa** ***“Иуда, син на Исус”;*** **474** *(Rahmani 704)* с несигурно

разчитане, понеже *буквите са грубо драскани* – **(?)Yēšûʽa bar-Yəhôsēp̄** [jɪhōsḗφ] ***"Исус, син на Йиˣосéф (Йосиф)"; 489: Yēšûʽa bar-Matî*** **[mattī́]** (съкрат. от **Mattit̠yā́hû ~ Mattat̠yā́h**) ***"Исус, син на Матей"; 531: Yaʽăqôb̠ bar-Yôsēp̄ ʼaḥôî*** (← **ʼaḥôhî** ***"брат му"***) **də-Yēšûʽa [jaʕɐkˤṓβ bar-jōsḗφ ʔaħój dɪ-jēʃū́ʕā/jeʃū́ʕa/jɛʃū́ʕa]** ***"Яков син на Йосиф брат му на Исус", т.е. Яков, син на Исусовия брат Йосиф"; 546*** *(Rahmani* ***140)*** **Yēšûʽa *"Исус"; 547*** *(Rahmani* ***9)*** **Yēšû [jēʃū́ ~ jɛʃū́] Yēšûʽa bar-Yəhôsēp̄ [jēʃū́ʕā ~ jeʃū́ʕa ~ jɛʃū́ʕa bar-jɪhōsḗφ]** ***"Исус син на Йосиф"*** **{Yəhôsēp̄ = *Йиˣосéф*** е по-стара форма на **Yôsēp̄ [jōsḗφ] = *Йосéф***) – *всеки християнин знае, че* ***Йосиф е Неговият баща!*** През 2011 г. израелските учени проф. Боаз *Зису* и проф. Ювал *Горен* публикуват ***нов надпис, съдържащ името "Исус"*** – първата половина на *най-дългия, откриван досега, надпис върху осуарий,* гласи: **Maryām (~ Miryām) bərat̠-Yēšûʽa bar-Qayyāpā [kˤajjāφā́]** ***"Мария дъщеря на Исус син на Кайафá"*** [10] – *най-куриозното е, че споменатият* ***Исус е син на Каяфá, същият първосвещеник, който съди Исус Месия преди съда пред Понтий Пилат!***

Ossuary of Maryám (~ Miryám) daughter of Yešû'a son of Qayyaφá

(Qayafá the High priest of Jerusalem, 18-36 A.D.)

Скептично настроените учени биха възразили, че ***няма как да се докаже с положителност, че който и да е от изброените осуарии е***

---

[10] ***Zissu,*** Boaz & ***Goren,*** Yuval: ***The ossuary of "Miriam daughter of Yeshua son of Caiaphas, priests [of] Maʽaziah from Beth ʼImri"*** – in: ***Israel Exploration Journal,*** *vol.61, №1,* Jerusalem, Israel 2011, pp.74-95

именно на Исус Христос. Аз бих възразил ***по същата логика в обратен смисъл: НЯМА КАК ДА СЕ ДОКАЖЕ С ПОЛОЖИТЕЛНОСТ, ЧЕ НИТО ЕДИН ОТ ИЗБРОЕНИТЕ ОСУАРИИ*** *(с изключение на* ***Yēšûʿa bar-Dôstēs, Yēšûʿa bar-Matî, Yēšûʿa bar-Qayyāpā) НЕ Е НА ИСУС ХРИСТОС!*** Смятам, че ***НАЙ-ВЕРОЯТНО ОСУАРИЙ № 547 (№ 9 от каталога на проф. Рахмани) принадлежи на Спасителя, защото умалителната форма Йешу́ е известна само на апостолите, евангелистите и раннохристиянските автори!***

През 2002 г. проф. Андре *Льомер* (André Lemaire) прави достояние на научната общественост *осуарий с надпис* **“Yaʿăqôḇ bar-Yôsēp̄ ’aḥôî də-Yēšûʿa [jaʕɐkˤő́β bar-jōsḗφ ʔaħój dı-jēʃū́ʕā/jeʃū́ʕa/jɛʃū́ʕa]”** [11], преведен като ***“Яков син на Йосиф брат на Исус”.*** На пръв поглед, смисълът изглежда ясен – ***Яков е син на Йосиф и е брат на Исус,*** *т.е.* ***осуарият е на Яков, най-големия от четиримата братя на Исус Месия.*** Това се извежда от факта, че *Яков е определен* ***не само чрез своя баща,*** *както е общоприето по онова време,* ***но и чрез своя брат Исус – значи Исус е публично добре позната и важна личност, чрез която е изтъкната личността на Яков.*** Оттук следва, че *въпросният надпис е* ***първото сигурно,*** *макар и косвено,* ***археологическо свидетелство за Исус Христос, понеже осуарият е на Неговия брат.*** Артефактът се превръща в ***сензация*** и разпалва ***бурна полемика*** сред учените и дори ***съдебен процес,*** целящ да изясни, да не би собственикът инж. Одед Голан *да е* ***фалшифицирал*** *част от надписа – процесът приключва с* ***потвърждаване автентичността на целия надпис.*** За съжаление, горещите страсти пречат да бъде забелязан ***съществен граматичен детайл*** – арам. **אחוי = ’ḥwy = ’aḥûî ~ ’aḥôî [*ʔaħū́i → ʔaħúj ~ *ʔaħő́i → ʔaħój] ← ’aḥûhî ~ ’aḥôhî *“брат му”*** (арам. и ст.-евр. **w** може да се чете [**u**] или [**o**], ако *не е вокализиран* текстът, напр. в античен надпис) предлага ***по-правилен превод – “Яков син на Йосиф брат му на Исус”, т.е. “Яков син на Йосиф (който е) брат на Исус = Яков, син на Исусовия брат Йосиф”.*** Учените проф. Едуард *Кук* (Edward Cook) и Малгората *Шевченко* (Małgorzata Szewczenko)[12] аргументират възможност за *нов* ***по-правилен*** *превод* – Кук *най-прецизно анализира арамейския граматичен модел* ***’aḥûî dî-/də- “брат му на…”,*** който показва ***притежателна*** *граматична връзка на* ***двете лица, между които*** *е поставено* ***’aḥûî dî-/də-,*** *т.е.* ***Йосиф е брат на Исус,*** а Шевченко предлага превода ***“Яков, син на Исусовия брат Йосиф” = “Яков, син на Йосиф, племенник на Исус”.*** Наистина, *ако Яков е брат на Исус* според досегашния превод и *желаеше*

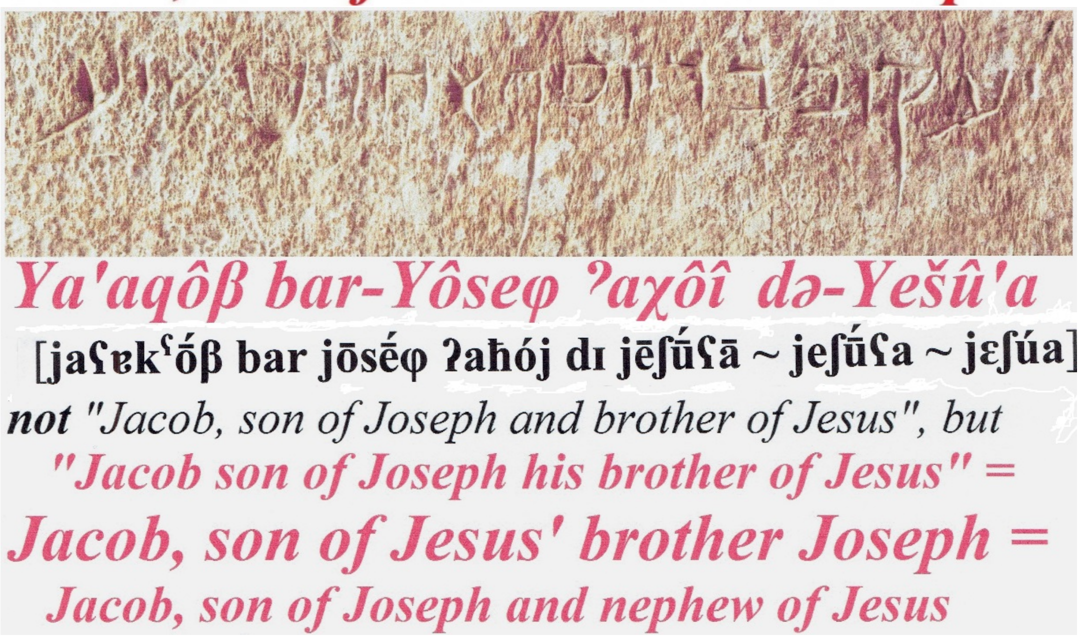
[11] ***Lemaire,*** André: ***Burial box of James the brother of Jesus*** – in: ***Biblical Archaeology Review,*** *vol.28, №6,* 2002, pp.24-33

[12] ***Cook,*** Edward: ***Remarks on the Aramaic of the James ossuary*** – https://bibleinterp.arizona.edu/articles/Cook_remarks
Szewczenko, Małgorzata: ***A new proposed translation of the “James ossuary” inscription: Jaqob, son of Jeshua’s brother Joseph or Jaqob, son of Joseph, nephew of Jeshua*** – in: ***International Journal of Archaeological Research,*** *2019, 1:2*

да изтъкне, че е ***брат на <u>известния</u> Исус син на Йосиф, т.е. Христос,*** надписът би трябвало да гласи **“Yaʿăqôḇ ʾaḥôî də-Yēšûʿa bar-Yôsēp̄** ***“Яков брат му на Исус син на Йосиф”.*** Аз напълно споделям заключението на Шевченко, че *сензационният осуарий принадлежи на* ***Яков, който е син на Йосиф, един от четиримата братя на Исус Христос, съответно Исус е чичо на Яков.***

Ossuary of *Ya'aqôβ bar-Yôseφ*
ˀaχôî də-Yešû'a
Jacob, son of Jesus' brother Joseph

Най-сигурни, от гледната точка на историк, са писмените извори – археологическите допълват и потвърждават писмените, като ***писмени-***

те са меродавни. Основните писмени извори за Исус са ***Евангелията, но не само четирите <u>канонични</u> (на Матей, Марк, Лука и Йоан), утвърдени от Имперската църква в края на IV век. Моля да ме извинят читателите-традиционни християни,*** че ще ги шокирам с твърдението, в което съм напълно убеден като историк – ***Евангелията са МЕМОАРИ за Исус,*** писани в периода ***<u>от 29ᵗᵃ г. докъм края на Iᵛᶦ век</u>.*** *Евангелията са наративни извори, а* ***не оригинални*** *документи, свързани с Месията! Епископ* ***Папий Йераполски*** *съвсем ясно пише в* ***<u>началото на II век</u>:*** *"Няма да се поколебая да ви представя, заедно с моите тълкувания,* ***всичко, което добре съм научил от старейте и съм <u>запомнил</u> добре, гарантирайки за всяка истинност…*** *ако някой човек дойде в моя път и е бил* ***спътник на старейте, аз го разпитвам за речите на старейте – <u>какво е било казано</u> от Андрей или от Петър, или от Филип, или от Тома, или от Яков, или от Йоан, или от Матей,*** *или от който и да било друг от Господните ученици…".* Ето пътя, по който са създадени Евангелията. За разлика от повечето изследователи, *аз съм убеден, че* ***Евангелие от Йоан, четвъртото в Новия завет, е най-близо до свидетелство от "първа ръка", защото авторът, "<u>ЛЮБИМИЯТ</u> ученик",*** *описва такива детайли, каквито би могъл да знае единствено* ***човек от <u>съвсем близкото</u> обкръжение,*** *дори от Христовото семейство, който именно* ***като съвсем близък е имал правото да бъде близо до Исус по време на съдебните процеси срещу Него и на разпъването Му.*** *Дори евангелието от Йоан да е писано в самия край на Iᵛᶦ век, това* ***ни най-малко не омаловажава достоверността му,*** *защото е важно* ***не кога е писано, а КОЙ ГО Е ДИКТУВАЛ.*** Напр. ***днес, <u>над 7 десетилетия</u> след Втората световна война, някои ВЕТЕРАНИ РАЗКАЗВАТ ТАКИВА ПОДРОБНОСТИ, сякаш събитията са станали преди година!*** *От Разпятието през 29 г. докъм 100 г. от н.е., когато (според болшинството учени) е писано Йоановото евангелие, има тъкмо 7* ***десетилетия.*** Неслучайно подчертавам ***<u>свидетелската тежест</u> на каноничното IVᵗᵒ евангелие*** *– когато се налага да уточняваме такъв важен факт като* ***годината на раждане на Исус,*** *данните на Йоан* ***противоречат*** *на данните от т.нар."синоптични" евангелия – на Матей, Марк и Лука.* Затова ***трябва да избираме, кому да се доверим – аз се доверявам на апостол Йоан евангелист!***

Освен ***каноничните, т.е. Новозаветните, включени окончателно в периода 367 – 397 г. в официалната Библия,*** *от края на Iᵛᶦ до края на IV век християните приемали за* ***<u>достойни за почит</u> още редица други евангелия – на <u>Яков</u> (един от четиримата братя на Исус), на <u>Симон-ПЕТЪР</u> {Šimʿôn bar-Yônāh*** [**ʃimʕṓn ~ ʃimṓn bar jōnā́**], *личното име на св. Петър,* към Iᵛᶦ век се произнася **ʃimʕṓn ~ ʃimṓn** (гръц. **Σίμων**), което правилно транскрибираме като *Симон,* но гръц. старозаветен запис **Συμεών**

показва, че в по-старо време е произнасяно **ʃimʒʕṓn,** отдето идва ***Симеон***}, ***на Тома "НЕВЕРНИ", на Филип*** (който пише за *отношенията между Исус и Мария Магдалена*), ***на Мария МАГДАЛЕНА,*** и дори ***на... Юда ИСКАРИОТ.*** Обективният научен подход изисква ***да мерим с един и същи стандарт и каноничните, и обявените за "лъжливи, еретически" евангелия в края на IV век от Църквата, наричани "АПОКРИФИ".*** Тук ще направя необходимо отклонение, за да предложа собствена етимология на ***прозвището "Искариот".*** Най-популярното становище извежда гръц. **Ἰσκαριώθ ~ Ἰσκαριώτης** от селището ***Карийóт*** (*Qəriyyôṯ* [kˁɐrījṓθ]), т.е. ***Yəhûḏāh ʼîš Qəriyyôṯ*** [***jɐhūðā́ ~ *jəhūðā́ → *jɪhūðā́ → *jɪūðā́ → iuðā́ ~ jūðā́**] ***"Иудá ~ Юдá"*** [**ʔīʃ kˁɐrījṓθ**] означава ***"Иудá, човек от Карийот",*** *т.е."Иудá Кариотски".* Тази етимология не е убедителна, защото *обичайният начин за обозначаване на произхода* на човек в семитските езици е чрез *суфикса "нисба"* арам. ***-ay*** или евр. ***-î*** – прозвището би трябвало да е ***Qəriyyôṯay ~ Qəriyyôṯî.*** *Прозвището на този бивш апостол е* ***по-логично да има ПРЯКА ВРЪЗКА С ТОВА, КОЕТО Е ИЗВЪРШИЛ – ПРЕДАТЕЛСТВОТО към Исус.*** Обичайният начин да бъде ***предаден*** човек е, ***като бъде подведен чрез недостатъчна, неточна или лъжлива информация, т.е. като бъде МАНИПУЛИРАН, с цел да ОТСЛАБИ ВНИМАНИЕТО си за възможна ОПАСНОСТ.*** *Ако* ***Исус е имал ПЪЛНО ДОВЕРИЕ на колегията от 12 ръководители*** *на основаната от Него организация, известни като* ***"12-те апостоли",*** *сред които е бил Иудá* {***"...в съвета на общината (има) дванадесет човека, а свещеници трима...",*** *пише в* ***"Устава на общината"*** (1QS VIII:1) – учените дискутират, как да се разбира фразата: *"трима свещеници" извън 12-те, т.е. общо 15,* или *"трима свещеници" в числото на 12-те, т.е. "дванадесет човека, от които свещеници трима"*}, *в такъв случай* ***Иуда е можел да отслаби вниманието на Спасителя за възможна опасност чрез ЛЪЖЛИВИ СЪВЕТИ, т.е. МАНИПУЛАЦИИ!*** Семит. корен ****š-q-r "лъжа, мамя, предавам"*** [13] може (по ***"qatal"*** словообразуване) да даде арам. (*констр.* вид) ***šəqar [*ʃɐkˁár → *ʃəkˁár → ʃə̥kˁár]** ***"лъжá, измама, предателство".*** Прасемит. корен ***w-ʕ-ṯ** ***"съветвам (се)"*** може (по ***"qatūl"*** словообразуване) да даде в арамейски диалектно *(абсол.)* ***yəʕoṭ [*jɐʕótˁ ~ *jəʕótˁ → *jɪʕótˁ → iʕótˁ]** или *(емфат.)* ***yəʕoṭā' [*jɐʕótˁā ~ *jəʕótˁā → *jɪʕótˁā → iʕótˁā]** ***"съвет, препоръка"*** [14]. Така стигаме до логичната етимология на прозвището: **ʼîš *šəqar**

---

[13] ***Koehler,*** Ludwig & ***Baumgartner,*** Walter: ***The Hebrew and Aramaic lexicon of the Old Testament,*** pp.1647-1650

[14] ***Koehler,*** Ludwig & ***Baumgartner,*** Walter: ***The Hebrew and Aramaic lexicon of the Old Testament,*** pp.421-422
Jastrow, Marcus: ***A dictionary of the Targumim, the Talmud Babli and Yerushalmi, and the Midrashic literature,*** vol.I, Luzac & Co., London W.C./ G.P. Putnam's sons, New York 1903, p.584
Sokoloff, Michael: ***A dictionary of Jewish Palestinian Aramaic of the Byzantine period,*** Bar Ilan University press, Ramat-Gan/ Israel 1990, p.243
Fox, Joshua: ***Semitic noun patterns,*** p.202

yəʕoṭ [ʔī́ʃ *ʃɐkˤár *jɐʕótˤ → ʔī́ʃ *ʃəkˤár *jɪʕótˤ → ʔī́ʃ ʃə̰kˤár iʕótˤ]** → ***сливане *в потока на речта* **[ʔīʃkˤariʕótˤ]** → гр.**Ἰσκαριώθ [iskariṓtʰ/θ]** или **’îš *šəqar *yəʕoṭā’ [ʔī́ʃ *ʃɐkˤár *jɐʕótˤā → ʔī́ʃ *ʃəkˤár *jɪʕótˤā → ʔī́ʃ ʃə̰kˤár iʕótˤā]** → *сливане* **[ʔīʃkˤariʕótˤā]** → **Ἰσκαριώτης [iskariṓtēs]** ***“човек на лъжá, измама (по отношение) на съвет → човек на манипулацията” = “ЛЪЖЛИВ, ИЗМАМЛИВ СЪВЕТНИК, МАНИПУЛАТОР”.*** Предлагани са най-различни хипотези за ***идентичността*** *на споменатия в СММ* **’îš hakāzāḇ [ʔī́ʃ hakkāzā́β]** ***“човек на лъжата”*** – ето моята *хипотеза: арамейският израз* **’îš *šəqar *yəʕoṭ(ā’) [ʔī́ʃ ʃə̰kˤár iʕótˤ(ā) → ʔīʃkˤariʕótˤ(ā)]** представлява *съответствие на еврейския* **[ʔī́ʃ hakkāzā́β]** – ***“Иудá Манипулаторът” е “човекът на лъжата”!***

Действителните оригинални писмени извори за живота и делата на Исус ***се намират сред СММ*** – по-точно *онези свитъци, които се отнасят до* ***“Учителя по праведност ~ Наставника в праведността”*** *и до* ***“Месията от Аарон и Израил”,*** *т.е.* ***Месия със свещенически и светски функции.*** Всеки християнин знае, че ***Исус често е наричан “Учител”,*** но малцина си дават ясна сметка, че ***Христос е буквалният превод*** на арам. **məšîḥ [mɐʃ ī́ħ ~ məʃ ī́ħ]**, *членувано* **məšīḥā’ [mɐʃ īħā́ ~ məʃ ī́ħā]**, на еврейски **māšîḥ [māʃ ī́ħ** → *по-късно* **māʃ ī́ɐ̯ħ]**, *констр.* **məšîḥ [mɐʃ ī́ħ ~ məʃ ī́ħ** → по-късно **məʃ ī́ɐ̯ħ]** ***“ПОМАЗАНИК” (помазан със свещено миро като символ на ЦАРСКА власт).*** *За всеки, който е чел дори съвсем бегло* ***Свитъците от Мъртво море, е повече от очевидно, че в тях МНОГОКРАТНО Е СПОМЕНАВАН ХРИСТОС, на староеврейски и арамейски, естествено.*** Убеден съм, че *на много изследователи поне веднъж им е хрумвала мисълта, че* ***“Учителят по праведност” и Месията от СММ са идентични с Исус Христос – и дума не може да става за някой “друг Месия, друг Христос”, защото В СВОЯТА СЪВКУПНОСТ ФАКТИТЕ И ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ОКОЛО УЧИТЕЛЯ И МЕСИЯТА ОТ СММ ПОРАЗИТЕЛНО СЪВПАДАТ С ФАКТИТЕ И ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ОКОЛО ИСУС ХРИСТОС В НОВИЯ ЗАВЕТ! “Новият*** **[ha-ħaðāʃā́]** ***Завет*** **[bɐrī́θ]*****” означава “НОВИЯТ СЪЮЗ въз основа на ДОГОВОР С БОГ” – Bərîṯ ha-ḥăḏāšāh*** **[bɐrī́θ haħaðāʃā́]** [15]: ***така се нарича организацията, основана от “Учителя по праведност”!*** (CD, VI:19; VIII:21; XIX: 33-34; XX:12; 1QpHab, II:3).

Основният аргумент на онези учени, които ***отхвърлят идентифицирането на Учителя по праведност и Месията от СММ с Исус Христос е, че ПАЛЕОГРАФСКАТА и РАДИОВЪГЛЕРОДНАТА датировки на СММ се отнасят към II – I век ПРЕДИ новата ера.*** *Това е проява на* ***научна ПРЕДУБЕДЕНОСТ и груба МАНИПУЛАЦИЯ,*** *защото:*

---

[15] ***Старкова,*** Клавдия: ***Литературные памятники Кумранской общины,*** стр.11

1. *Как може да сме сигурни, дали* ***начинът на изписване на буквите (палеографският стил) датира от II – I век пр.н.е., а не от I век от н.е.,*** *при условие, че* ***преди откриването на СММ през 1947 просто <u>не са известни</u> староеврейски ръкописи от периода II век пр.н.е. – I век от н.е.?*** Всеки разумен човек може да съобрази, че ***палеографският стил на новооткритите ръкописи трябва да бъде съпоставен със стила на ТОЧНО ДАТИРАНИ староеврейски документи от СЪЩИЯ ПЕРИОД, за да бъде изградена УБЕДИТЕЛНА ПАЛЕОГРАФСКА ХРОНОЛОГИЯ, т.е. да се определи, кой конкретен начин на изписване на буквите се отнася за II век пр.н.е., кой начин на изписване се отнася за I век пр.н.е., кой начин на изписване се отнася за I век от н.е.!!!*** Цитирам *един от най-големите съветски специалисти* в изучаването на СММ, проф. д-р *Иосиф Амусин:* "В съвсем друго положение се намира еврейската палеография. Всъщност, *едва с откриването на Кумранските ръкописи започна научната разработка на еврейската палеография.* Преди Кумранските открития, древните ръкописи на арамейски и еврейски езици бяха представени от арамейските папируси от Елефантина в Египет (V век пр.н.е.), от арамейските папируси и остракони от Едфу (Египет, III век пр.н.е.), от надписите на погребални съдове и от рисуваните надписи на фрески или на мозайка, т.нар. "дипинто" от Палестина (I век от н.е.), от папирусния фрагмент от Дура-Европос (III век от н.е.), от литургическия фрагмент от Египет (IV век от н.е.). Дори само от това изброяване се вижда, колко беше ***оскъден*** *достигналият до нас ръкописен материал, особено от Палестина,* в която той е представен само с епитафии от I век от н.е., т.е. всъщност *с епиграфически материал, а не с ръкописен.* По такъв начин, *да не говорим пък за Палестина, от която* ***изобщо не бяха достигнали до нас древни ръкописи,*** *в целия останал ръкописен материал, достигнал* ***от прилежащите*** (прилежащи на Палестина – бел. моя, Ч.Г.) ***райони*** (включително Палмира), съществува ***голяма лакуна*** (празнина – бел. моя, Ч.Г.) ***от няколко века (III век пр.н.е. до I век от н.е.).*** Досега *тази лакуна я запълваше – и то само отчасти, един* ***неголям папирусен фрагмент – "Папирус Неш",*** *който се състои само от 24 реда.* Обаче по въпроса за датирането на този папирус сред учените съществуват големи разминавания в мненията (от II век пр.н.е. до III век от н.е.)"[16] (курсив мой, Ч.Г.).

Кумранските СММ нямат "вътрешно" датиране, *т.е.* ***нито са датирани според някоя от многобройните антични ери, нито съдържат имена на датирани исторически личности*** *(освен 2-3* ***несигурно*** *разчетени поради това, че семитските азбуки нямат букви за гласните),*

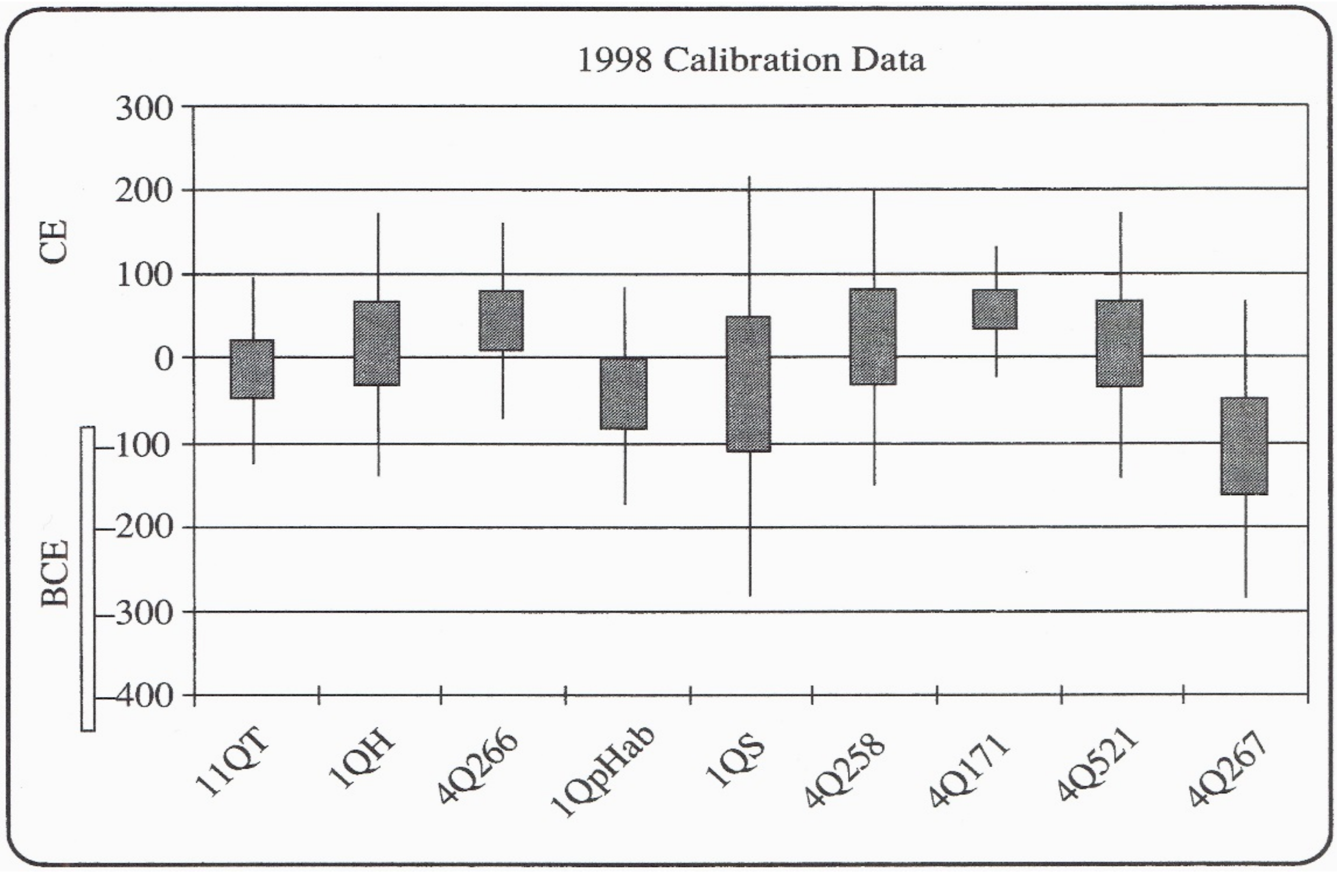
---

[16] ***Амусин,*** Иосиф: ***Рукописи Мертвого моря,*** изд. Академии наук СССР, Москва 1960, стр.127

нито съдържат датирани исторически събития. Поради съображения за БЕЗОПАСНОСТ И ПРЕДПАЗВАНЕ ОТ ПРЕСЛЕДВАНИЯТА НА РИМЛЯНИТЕ, *Кумранските СММ употребяват* ***условни названия, понятни за членовете на общината "Нов Завет", но неразбираеми за външни хора, включително за римските държавни лица. Есеите и преките им продължители, християните, НАЙ-РАДИКАЛНО ОТХВЪРЛЯТ ОСНОВНИ ПОЛИТИЧЕСКИ, СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ И РЕЛИГИОЗНО-МОРАЛНИ ПОРЯДКИ В РИМСКАТА ИМПЕРИЯ.*** Напр. ***император Август официално е наричан "Божи син" (Divi filius),*** *но* ***християните обявяват Исус за "Божи син",*** *с което* ***директно влизат в конфронтация с императорите.*** *Римската империя покровителства* ***робовладелската частна собственост и пазарната икономика*** *– но* ***"Уставът на общината"*** *(1QS), който отразява точно периода на* ***преход от есейство към християнство,*** *регламентира общност, в която* ***имуществото е ОБЩО, всеки СЕ ТРУДИ според физическите и умствените си възможности и всеки ПОЛУЧАВА СПОРЕД ПОТРЕБНОСТИТЕ си! Кумранският "Нов Завет" е далечният предшественик на комунизма*** – обществената организация, в която според Карл *Маркс* и Фридрих *Енгелс* ***"всеки ще се труди според възможностите си и всеки ще получава според потребностите си",*** но има *показателна разлика:* ***"НОВИЯТ ЗАВЕТ" РЕАЛНО ПРИЛАГА този принцип,*** *докато Маркс и Енгелс предполагат реализирането му в неопределено бъдеще* – казано по-просто, ***Исус е по-автентичен комунист от Маркс и Енгелс!!!***

Ossuary of the (?) High priest Yôséf Qayyafá (18-36 A.D.)

2. *Радиовъглеродната датировка показва* ***ХРОНОЛОГИЧЕН ИНТЕРВАЛ от десетилетия, в някои случаи*** ***над сто години*** ***, а не точна дата.*** Това значи, че даден текст, напр. *"Уставът на общината", датиран в интервал 116 пр.н.е. – 50 от н.е., може да е* ***писан в дадена година*** *от интервала върху* ***пергамент, който може да е десетилетия по-стар*** *от самия текст* (напр. аз мога върху *кариран лист от 1970*[та] да опиша *събитие от 2020*[та] *г.:* според *радиовъглеродното датиране на хартията, събитието може да е станало още през 70*[те] *години на предишния век)!*

Таблицата на радиовъглеродно датираните СММ е красноречива:

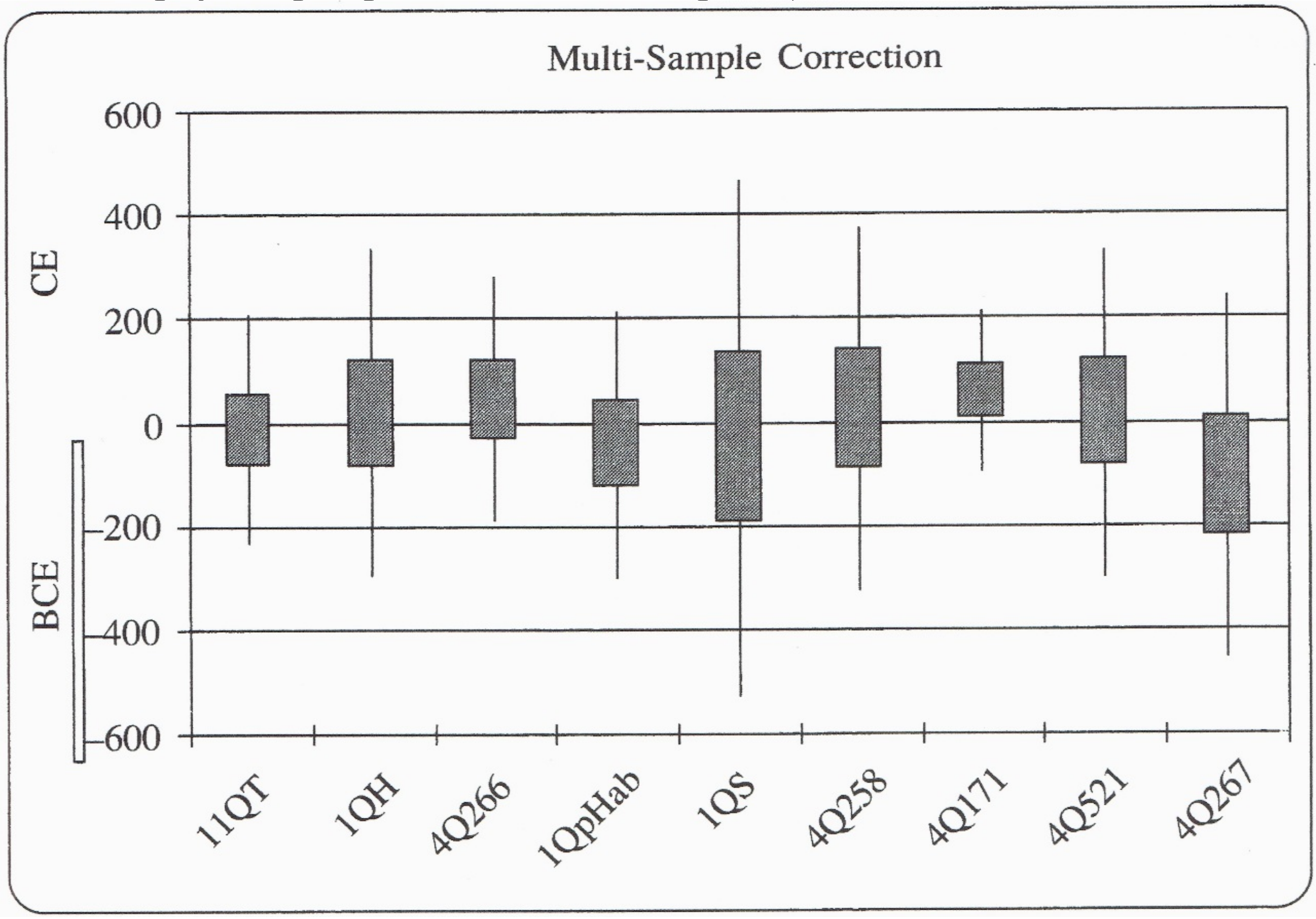
Ръкопис	Палеографска датировка	AMS датировка 68% вероятност	AMS датировка 95% вероятност
4Q542/Qahat	125–100 пр.н.е.	385–349 *или* 317–208 пр.н.е.	395–181 пр.н.е.
4Q365 frg.3	40–10 пр.н.е.	339–327 *или* 202–112 пр.н.е.	351–296 *или* 230–53 пр.н.е.
1QIsa[a] (lab. Zürich)	125–100 пр.н.е.	201–93 пр.н.е.	351–296 *или* 230–48 пр.н.е.
1QIsa[a] (lab. Tucson)	125–100 пр.н.е.	341–325 *или* 202–114 пр.н.е.	351–295 *или* 230–53 пр.н.е.
4Q213/Levi	50–25 пр.н.е.	197–105 пр.н.е.	344–324 *или* 230–53 пр.н.е.
4Q53/Sam[c]	150–30 пр.н.е.	196–47 пр.н.е.	349–318 *или* 228 пр.н.е.– *18 от н.е.*

11Q19/T[a]	30 пр.н.е.– ***30 от н.е.***	53 пр.н.е.– ***21 от н.е.***	166 пр.н.е.– ***67 от н.е.***
1QapGen	30 пр.н.е.– 30 от н.е.	47 пр.н.е.– *48 от н.е.*	89 пр.н.е.– *69 от н.е.*
1QH[a]	30–1 пр.н.е.	37 пр.н.е.– ***68 от н.е.***	47 пр.н.е.– ***118 от н.е.***
4Q266/D[a]	100–50 пр.н.е.	***4–82 от н.е.***	44 пр.н.е.– ***129 от н.е.***
1QpHab	***1–50 от н.е.***	88–2 пр.н.е.	160–148 *или* 111 пр.н.е.– *2 от н.е.*
1QS	100–50 пр.н.е.	164–144 *или* 116 пр.н.е.– ***50 от н.е.***	344–323 *или* 203 пр.н.е.– ***122 от н.е.***
4Q258/S[d] първи образец	30–1 пр.н.е.	*133–237 от н.е.*	*129–255 или 303–318 от н.е.*
4Q258/S[d] втори образец	30–1 пр.н.е.	36 пр.н.е.– ***81 от н.е.***	50 пр.н.е.– ***130 от н.е.***
4Q171/pPs37	***1–70 от н.е.***	***29–81 от н.е.***	***3–126 от н.е.***
4Q521/MessAp	125–75 пр.н.е.	39 пр.н.е.– ***66 от н.е.***	49 пр.н.е.– ***116 от н.е.***
4Q267/D[b]	30–1 пр.н.е.	168–51 пр.н.е.	198–3 пр.н.е.
4Q249/cryptA	190–150 пр.н.е.	196–47 пр.н.е.	349–304 *или* 228 пр.н.е.– *18 от н.е.*
4Q317/cryptA	?	166–48 пр.н.е.	196–1 пр.н.е.
4Q208/Enastr[a]	225–175 пр.н.е.	167–53 пр.н.е.	172–48 пр.н.е.
4Q22/paleoEx[m]	100–25 пр.н.е.	164–144 *или* 116 пр.н.е.– *48 от н.е.*	342–324 *или* 203 пр.н.е.– *83 от н.е. или 105–115 от н.е.*
4Q22 (repair patch)	?	51 пр.н.е.– *47 от н.е.*	
4Q342	*1–30 от н.е.*	*25–127 от н.е.*	
4Q344	*след 70 от н.е.*	*68–131 от н.е.*	
4Q345	60–10 пр.н.е.	361–168 *или* 141–125 пр.н.е.	

Синьото маркиране показва *датировка, в която може да се вмести **периодът на активна дейност** на Исус Месия.* На *жълт* фон са *ръкописите, в които се говори за **“Учителя по праведност”** и за **Месия.*** *Червеният* фон подчертава *фрапиращи разминавания между палеографско и радиовъглеродно датиране* {*ускорителната масспектрометрия (AMS)* е

усъвършенствана форма на радиовъглероден анализ}[17]. Разминаването в датировката на 1QpHab *(Коментар върху пророк Авакум)* може да се обясни съвсем просто – ***текстът от I век от н.е. е писан върху пергамент от I век пр.н.е.*** Разминаването в датировките на 4Q266 (копие на *Дамаски документ)* и 4Q521 *(Месиански Апокалипсис)* ясно показва, че ***палеографското датиране е погрешно.***

Диаграмите нагледно показват, че ***ръкописите, в които се говори за Учителя по праведност и за Месия, е напълно възможно да са писани по времето на Исус или най-късно преди превземането на Йерусалим от римляните през 70 г. от н.е.*** (4Q267 е *фрагментиран* – навярно е писан върху *стар пергамент* от I век пр.н.е.)[18].

Традиционно се твърди, че ***Исус <u>нищо не е написал</u> – само устно е проповядвал в свой специфичен стил чрез притчи, разбираеми за обикновените израилтяни и…неразбираеми за римляните.*** Но ***Той многократно цитира пасажи от Стария завет – очевидно е бил грамотен!*** Има ли логика грамотен човек нищо да не е писал? Нека читателят да отгатне, ***кой може да е писал, използвайки такава РАЗПОЗНАВАЕМА ХРИСТИЯНСКА ЕЗИКОВА СТИЛИСТИКА:***

---

[17] ***VanderKam,*** James & ***Flint,*** Peter: ***The Meaning of the Dead Sea Scrolls: their significance for understanding the Bible, Judaism, Jesus and Christianity,*** HarperSanFrancisco, 2002, p.30-31
Вандеркам, Джеймс: ***Свитки Мёртвого моря: долгий путь к разгадке,*** изд. Астрель, Москва 2012, стр.63-68
[18] ***Atwill,*** Joseph & ***Braunheim,*** Steve & ***Eisenman,*** Robert: ***Redating the Radiocarbon dating of the Dead Sea Scrolls,*** p.151, 154 – in: ***Dead Sea Discoveries,*** vol.11, no.2, Brill, Leiden/Boston 2004, p.143-157

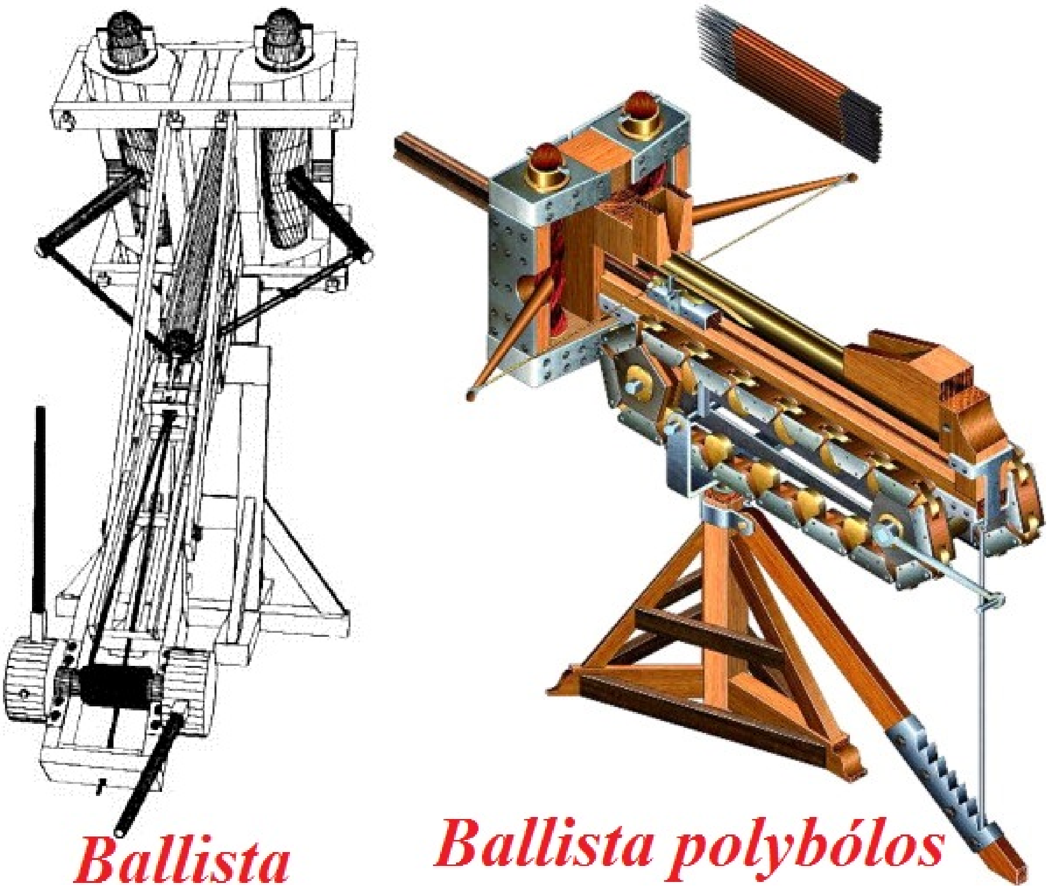
"…И аз, вразумeният (обученият, просветеният – бел. моя, Ч.Г.), *Те познах,* ***Боже мой,*** *чрез* ***духа,*** *който Ти ми даде…Чрез* ***Твоя свят дух*** *Ти разкри вътре в мен знанието на* ***тайната на Твоя разум и източника на мощта [Ти]…"*** (1QH, XII:11-13). Този пасаж ясно разкрива ***връзката между Отец, Свети дух и Син: Бог-Отец чрез Своя Свят дух разкрива тайната на Божествения разум и източника на Божествената мощ на Своя Син Месия!*** Ст.-евр. **'ădōnāy** [**ʔɐðōnáj**] ***"Господ мой",*** преведено на старобългарски като ***"Господи",*** етимологично произлиза от угарит. ***'adā́nu "баща, господар",*** отвеждайки назад във времето към шумер. ***adda "баща".*** ***"Тайната на Твоя разум"*** – всеки славянин-християнин знае, че ***"В началото беше Словото, и Словото беше у Бога, и Бог беше Словото"*** (Йоан 1:1), но отдавна никой не помни, че ***"Слово" превежда гръцкото "<u>логос</u>" (λόγος),*** което освен ***"слово"*** има и друг смисъл – ***"РАЗУМ".*** Ето какво всъщност е написал *апостол Йоан евангелист:* ***"В НАЧАЛОТО БЕ РАЗУМЪТ, И РАЗУМЪТ БЕ У БОГА, И БОГ БЕ РАЗУМ",*** ако изхождаме от факта, че *най-старият достигнал до нас препис на IV-то евангелие е* ***гръцки*** *текст върху папирус от* ***20-те години на II век.***

"Благодаря Ти, Господи, че ***Ти ме подкрепи със Своята сила и Твоя свят дух Ти вдъхна в мен,*** *та няма да се разколебая. Ти ме укрепи пред лицето на вóйните на нечестивостта, и не допусна* ***да ме подплашат да се отрека от Твоя Завет чрез всички техни бедствия.*** *Ти ме положи като* ***я́ка кула, като висока стена и твърдо стои на скалата моето здание. Моята основа има вечни опори…*** (т.е. ***основата на моята организация е вечна*** – какво пророчество!, бел. моя, Ч.Г.)" (1QH, VII:6-9). *И по начин на изразяване, и по смисъл този текст от СММ е напълно сходен с евангелски пасаж, познат на всеки християнин:* ***"…Блажен си Симоне, сине Йонов… Аз ти казвам, че ти си Петър*** (гръц. **πέτρα, πέτρος *"скала, канара, каменен блок"*** – бел. моя, Ч.Г.) ***и на тая канара ще съградя Моята църква"*** (Мат.16:17-18). Първоначалният смисъл на ***"църква" е "СЪБРАНИЕ НА ОБЩИНА",*** както се вижда от евр. **qāhāl** [**kˁāhā́l**] ***"събрание на членовете на община"*** *в СММ* → на гръцки **ἐκκλησία** [**ɛk-klēsía**] ***"църква",*** чието старогръцко значение е ***"народно събрание".***

Ето още по-интересен пасаж в *"Коментар към Авакум":* ***"…и хората от общината им, които мълчаха, когато наказваха*** {или ***"мъчеха"*** (**bə-<u>t</u>ô<u>k</u>aḥa<u>t</u>** [**bɐ-θōχaħáθ**]) – бел. моя, Ч.Г.}[19] ***Учителя по праведност и <u>не</u> му помогнаха против "човека на лъжата", който презря Учението пред лицето*** (*в присъствието* – бел. моя, Ч.Г.) ***на цялата им община."*** (1QpHab, V:10-12). Аз предлагам *две хипотези за* ***идентичността на "човека на лъжата".*** Първата хипотеза е, че ***"човекът на лъжата" е***

[19] ***Тексты Кумрана,*** вып.1, стр.152-153, 177, бел.84

Иосиф Каяфа́, първосвещеникът (18 – 36 г. от н.е.), който съди Исус преди Пилат. Втората хипотеза е, че ***“човекът на лъжата” е Иуда Искариот,*** *като* ***мотивите му да предаде Исус са ИДЕЙНИ противоречия,*** *породени от* ***различни възгледи, КАК да бъде РЕАЛИЗИРАНО “БОЖИЕТО ЦАРСТВО”: стратегията на Иуда е ВЪОРЪЖЕНА “революция” – той предава Исус, за да постави Него и останалите апостоли пред “свършен факт” и да ускори “революцията”:*** *това се осъществява през* ***66 г.*** *и завършва* ***ТРАГИЧНО*** *за израилтяните през* ***70 – 73 г. Стратегията на Исус е ЛЕГАЛНА, МИРНА, МАСОВА народна “революция”,*** *аналогична на* ***легалната, мирна, съпроводена с масови стачки и демонстрации, революция в Полша през 1980 – 1981 г. начело с Лех Валенса.*** *За разлика от Иуда, Исус взема предвид* ***изключителната военнотехнологична мощ*** *на Рим – не римският меч, а римската* ***<u>балиста</u>*** *е страховитото оръжие на Средиземноморската империя.* Достатъчно е да напомним за един от видовете балисти – ***полибо́л*** (гръц. **πολυβόλος** [**polʏbólos**]), ***способен да изстреля около 10 снаряда в минута,*** според мнението на днешни инженери! Това е ***механична гръко-римска “картечница”*** – забравена за векове след рухването на империята и преоткрита (на нови технологични принципи) чак през XIX век!

Нека си припомним класическото евангелско описание на ***Исус пред римския съд – “Какво е истина?”:*** “Исус отговори: ***Моето царство*** *не е от този свят…*Пилат Му каза: ***тогава ти ЦАР ли си?*** *(т.е.****“да не би да оспорваш властта на императора?”****–* бел. моя, Ч.Г.) Исус отговори: ***ти́***

казваш, че аз съм цар. ***Аз затова се родих и затова дойдох на света, за да свидетелствам за ИСТИНАТА*** {т.е. ***да се боря за истина и правда*** (**’ĕmet** [ʔəmɛ́θ]) – бел. моя, Ч.Г.}. ***Всеки, който е от ИСТИНАТА*** {*т.е. **всеки от “ХÓРАТА на ИСТИНАТА”*** = евр.**’anšê ’ĕmet** [ʔanʃḗ ʔəmɛ́θ] (1QpHab, VII:10; 1QH, XIV:2), ***това е едно от самоназванията на Кумранските ЕСЕИ*** – бел. моя, Ч.Г.} ***слуша моя глас. Пилат Му каза: Що е истина?...”*** (Йоан 18:36-38). ***“Какво е истина?”, въпрос, зададен по време на съдебен процес, никак не е случаен – очевидно Пилат НЕ РАЗБИРА, ИЗРАЗЯВА СЪМНЕНИЕ или направо ОТХВЪРЛЯ СХВАЩАНИЯТА за ИСТИНА на ИСУС!*** *Понтий Пилат никак не е глупав и* ***говори директно*** (съдейки по *безцеремонния му стил* на управление) – вероятно *пълната форма на въпроса му е приблизително такава:* ***“Какво е истина? Рим не се ли основава на истината? Да не би да считаш нашата държава*** **(res publica [rē̆s públika])** ***за лъжлива и несправедлива? Кои са тия “ХÓРА НА ИСТИНАТА”, които СЛУШАТ ТВОЯ ГЛАС? Ти техният ЦАР ли си?” – ето мотивите на Понтий Пилат да осъди Исус Месия на УЖАСНО МЪЧИТЕЛНА СМЪРТ, която е НАЧАЛОТО на НЕГОВОТО БЕЗСМЪРТИЕ…***

Повечето учени приемат, че *Исус Месия е съден и разпънат* ***(разпъването на кръст е римско наказание за бунт срещу властта)*** *през **30** или **33 г. от н.е.,*** като пренебрегват *пет* важни факта:

1. Раннохристиянският книжовник ***Тертулиáн*** изрично посочва, че ***събитията са станали по времето на Фýфий Гемúн и Рубéлий Гемúн – римски консули през 29 г. от н.е.*** По времето на Империята *консулите заемат* (както по време на Римската република) *своята длъжност* ***една година*** (от 1 януари), като ***всяка година съчетанието между двамата консули е РАЗЛИЧНО*** (при това имат и по двама заместници – *суфекти,* също *различно съчетани*). Ето защо *Тертулиан* ***няма как да обърка*** *двама консули от една година с двама консули от друга година!* Понеже няма как да запомни толкова много консули, очевидно *Тертулиан е ползвал* ***недостигнали до нас римски архиви,*** *в които са били споменати събития,* ***включващи съдебния процес срещу Исус пред префекта Пóнтий Пилáт (26 – 37 г.)*** {а ***не “Пилат Понтийски”,*** както ***неграмотно*** *се изразяват почти всички* по нашите медии, дори *много български свещенослужители:* “Понтий” е ***фамилно*** име, а “Пилат” е ***прякор*** – *личното име на този префект не е съхранено*}. Римският историк *Корнелий Тáцит датира смъртта на* ***Ливия,*** *жената на император Август, също по време на консулството на* ***Фуфий Гемин и Рубелий Гемин*** – аз приемам, че *Тацит и Тертулиан са ползвали* ***общ източник:*** *недостигнали до нас* ***римски архиви.*** Допустима е и *хипотезата (срамежливо и гузно избягвана* не само от свещенослужители и богослови, но и от историци), че *Тертулиан*

може да е ползвал ***НЕЦЕНЗУРИРАН от средновековен преписвач оригинал на "Анали", книга 5 та на Тацит*** – на всеки, който е чел книга 5, прави впечатление, че ***историкът странно "мълчи" за събитията от средата на 29та до началото на 32ра г. от н.е.*** От пръв поглед се вижда, че ***книга 5 внезапно прекъсва*** – *ами ако Тацит е описвал събития, свързани с Исус Христос, по* ***неудобен, неприемлив за Църквата начин?!*** *В такъв случай* ***средновековният преписвач просто би могъл да ПРОПУСНЕ да ПРЕПИШЕ "неудобния" текст!***

2. *Раннохристиянските книжовници* ***Климент Александрийски*** *и* ***Ориге́н*** пишат, че ***от разпъването на Исус до разрушаването на Йерусалим от римляните са изминали 42 години: 29 → 70 = 42*** *(римските легиони превземат* ***Йерусалим, религиозна, финансова и административна столица на израилтяните,*** *през* ***авг.-септ. 70 г. от н.е.:*** *авторите* ***грешат с 1 година,*** понеже *броя́т както* ***29та****, така и* ***70та г.*** *в срока от Разпъването до разрушаването на Йерусалим).*

3. ***"Свитъците от Мъртво море"*** [20] ***МНОГОКРАТНО споменават МЕСИЯ, т.е. Христос!*** Показателни са *два пасажа в* ***"Документ от Дамаск" (CD): "…от деня на кончината на Наставника на общината*** **{Môrēh (ha-)ṣeḏeq [mōrḗ ʦˁέðɛkˁ ~ haʦʦˁέðɛkˁ]** (основна ~ членувана форма) ***"УЧИТЕЛ по ПРАВЕДНОСТ ~ НАСТАВНИК в ПРАВЕДНОСТТА"*** – бел. моя, Ч.Г.} ***и до заставането ~ изправянето ~ явяването*** {смисълът на ***"заставам ~ изправям се ~ явявам се (пред някого)"*** *не е ясен – може да се преведе и като* ***"появявам се отново",*** *т.е.* ***може да става дума за "Второто пришествие"*** – бел. моя, Ч.Г.} ***на МЕСИЯ от Аарон и Израил"*** {**Məšîḥ ʼAhărōn wə-Yiśrāʼēl [mɐʃíħ ʔahɐrṓn wɪ-jɪsrāʔḗl]**}; ***"И от деня на кончината на Наставника на общината и до края на всички "хора на войната", които ходеха с "човека на лъжата"*** {**ʼîš hakāzāḇ [ʔíʃ hakkāzā́β]** ***"човек на лъжата, лъжец"*** – бел. моя, Ч.Г.} ***(ще минат) около четиридесет години и в онова време ще пламне Божият гняв в Израил…"*** (CD, B.XIX:35-B.XX:1; B.XX:13-16). Нека пресметнем – ***от 29та до 70та г.,*** *когато римската армия превзема Йерусалим, минават* ***41 години,*** *т.е.* ***около 40, ако свитъкът е писан в началото на Юдейската война (66 – 73 г.)*** – *тази война алегорично е означена като* ***"в онова време ще пламне Божият гняв в Израил".***

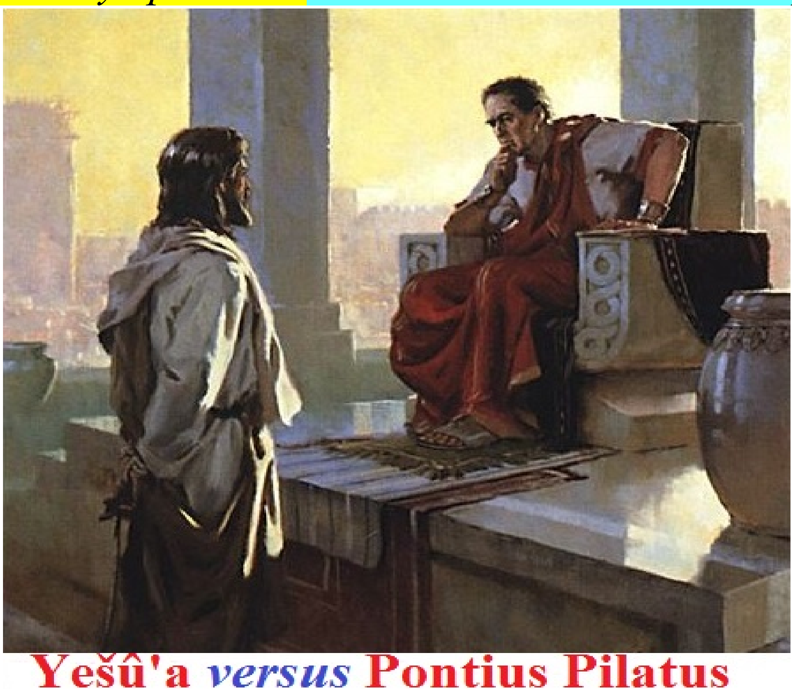
4. *Споменатото в Евангелията* ***затъмнение през годината на Разпъването е слънчево, а не лунно,*** *следователно* ***трябва да се е виждало над Сирия и Палестина през 29 г.*** (затъмненията са чести, но *се виждат*

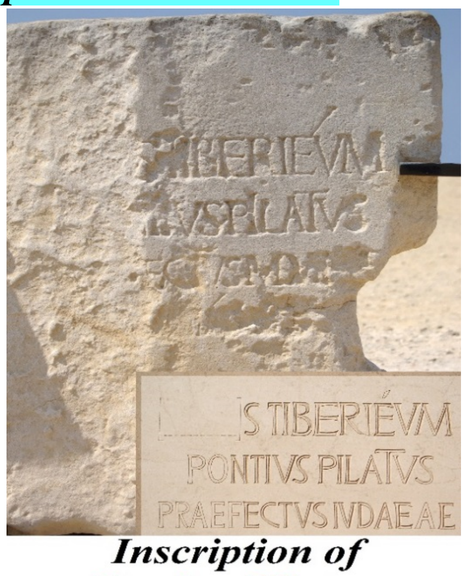
[20] ***Старкова,*** Клавдия: ***Литературные памятники Кумранской общины*** – в: ***Палестинский сборник,*** вып. 24 (87), изд. Наука, Ленинград 1973
Тексты Кумрана, вып.1, Наука, Москва 1971; ***Тексты Кумрана,*** вып.2, РАН, Санкт-Петербург 1996
García Martínez, Florentino & ***Tigchelaar,*** Eibert: ***The Dead Sea Scrolls – Study Edition,*** Brill, Leiden/New York/ Köln 1999

от раз-лични места на Земята). Такова е ***слънчевото затъмнение на 24 ноември 29 г. от н. е.:*** *не е в деня на Разпятието,* но *официалното датиране в Римската империя е* ***според консулите*** – за обикновените хора *не е било трудно да запомнят, че* ***Разпятието и затъмнението са станали в една и съща консулска година.*** По-късно ***народната памет хронологично е "сгъстила" двете събития от 1 година на 1 ден.***

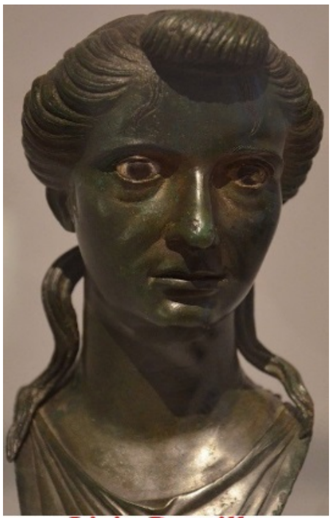
5. ***Апостол Иоан евангелист дава сведение, което съвсем точно датира Разпятието,*** стига да му направим прост анализ – *"И понеже беше денят на приготовлението,* ***за да не останат телата на кръста в Събота, защото оная Събота беше велика,*** *юдеите помолиха Пилат да им пречупят краката и да ги махнат оттам"* (Иоан 19:31). *Денят на приготовлението (петък, защото в свещената* ***Събота не се работи)*** *за най-големия еврейски празник* ***Пасха*** – евр. [**pɛ́saħ**], арам. (*"qatl"* словообразув.) [**pasħā́**] ~ (*"qitl"* словообразув.) [**pisħā́**], *съответващ на християнския Великден,* ***винаги се пада на 15-то число на месец "нисан",*** но *тази дата се пада в* ***различен ден от седмицата*** през дадена година! ***"Велика Събота"*** (евр. [**ʃabbā́θ haggāðṓl**]) се нарича *само тази Събота, която се пада* ***непосредствено преди Пасха, на 14 нисан*** – очевидно ***споменатият от ап. Иоан петък се пада на 13 нисан.*** *Понтий Пилат е префект на Иудея* ***от 26 до 37 г.*** – нека намерим в Интернет който и да е *календарен калкулатор за превръщане на еврейски дати в григориански и обратно,* и нека проверим, ***през коя година от Пилатовото управление 15 нисан се пада в неделя.*** Оказва се, че *само една година отговаря на това условие* – ***29-та от н.е.*** Следователно, ***Исус Месия е разпънат в петък, 13 нисан,*** което в конкретния случай отговаря на ***13 април*** по *григорианския* календар и е ***"възкръснал" на третия ден*** *от разпъването – рано сутринта в* ***неделя на 15 нисан / 15 април 29ᵗᵃ г. от н.е.***

Yešû'a *versus* Pontius Pilatus

Inscription of Pontius Pilatus, praefectus Iudaeae (26 - 37 A.D.)

Livia Drusilla
(58 b.C. - 29 a.D.)

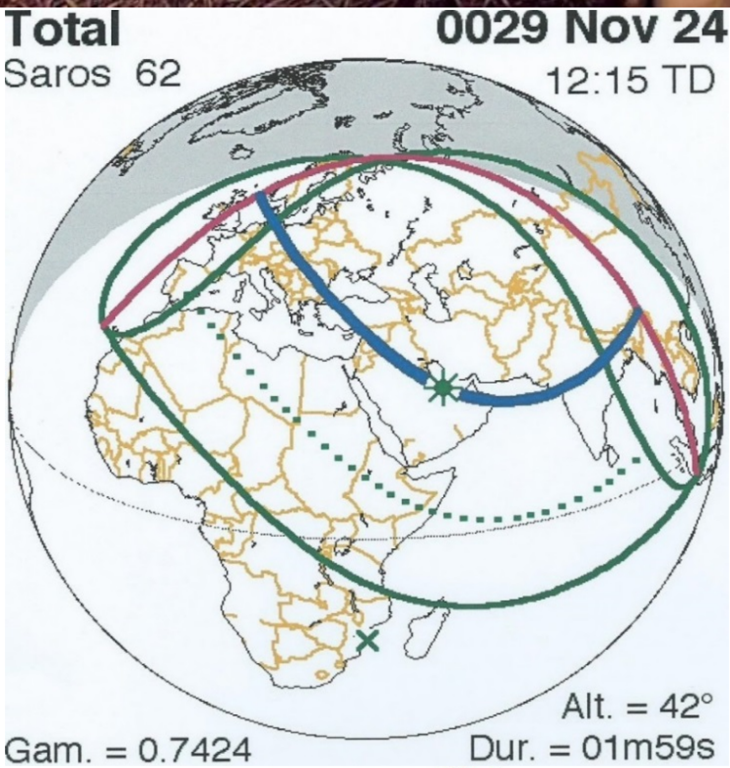
През *29 г. от н.е.* приключила земния си път и *Ливия Друзи́ла/ Юлия Авгу́ста* (имената на римските жени отговарят на *фамилните* имена на бащите и съпрузите), "коварната" жена на император Октавиан Август от популярния филм "Аз, Клавдий". Филмовият образ на *първата римска императрица* едва ли съответства на историческата реалност, но *личността ѝ наистина е* ***противоречива.*** Ето как я описва Тацит (Анали, кн. 5, 1:1, 1:5): "През ***консулството на Рубелий и Фуфий,*** името-прозвище и на двамата било ***Гемин,*** *в дълбока старост починала Юлия Августа…* Тя ***пазела светостта на домашното огнище със старовременна безупречност,*** била ***по-приветлива,*** отколкото е прието за жените в старо време, била ***страстно любяща майка, снизходителна съпруга*** *и* ***добра помощница в хитроумните намерения*** *на мъжа си и* ***в лицемерието*** *на сина си".*

По традиция се смята, че *Исус е разпънат на около* ***33 годишна възраст,*** която е изчислена така чрез сведението на евангелист *Лука: "А самият* ***Исус беше на около тридесет години, когато започна да поучава…"*** (Лука 3:23), като *към тези 30 години са добавени още* ***три,*** *изчислени въз основа на* ***4 празника Пасха*** според сведенията на ап. *Иоан евангелист – от Пасха до Пасха е 1 година, значи* ***3 години дейност на Исус до арестуването Му.*** Като историк, на мен ***не*** *ми е известен случай, в който* ***основател на ново и значително религиозно учение*** *да е запалил сърцата и умовете на толкова много обикновени хора* ***(5 хиляди души*** *– за малка римска област като Палестина, това преди 2000 години е огромен брой)* ***само за 3 години!*** Очевидно *Иоан евангелист описва* ***последните 3 години от дейността на Исус.*** Иоан дава *две сведения за възрастта на Исус,* които църковните дейци срамежливо избягват да коментират: *"Тогава юдеите казаха:* ***тоя храм е граден четиридесет и шест години,*** та ти ли за три дни ще го издигнеш? Но ***Той говореше за храма на тялото Си."*** (Йоан 2:20-21). *Храмът на цар* ***Херод (Ирод) Велики (37 – 4 г. пр. н. е.)*** в Йерусалим е *започнат през* ***20 г. пр. н. е.*** *и официално е осветен след 1 година и половина – към края на* ***19 г. пр. н. е.,*** значи *въпросната полемика между Исус и опонентите Му е станала през* ***26-27 г. от н. е.*** *Алегоричният намек* (не е сигурен, но е допустим) на Иоан е, че ***Храмът и Исус са връстници*** – следователно ***към 26-27 г. Исус е около 46 годишен.*** Иоан пише още: ***"Юдеите Му рекоха: Още нямаш и петдесет години*** и си видял и Авраам?" (Йоан 8:57). *Въпросната полемика между Исус и опонентите Му е станала през* ***26-29 г. от н. е.*** – следователно ***между 26^{та} – 29^{та} г. в очите на опоненти от областта Юдея***

Исус е <u>ИЗГЛЕЖДАЛ около 50 годишен</u>! Пасажът в ***<u>Евангелие на Йоан 8:57 е СВИДЕТЕЛСТВО НА ОЧЕВИДЦИ</u>!***

Раннохристиянският книжовник ***Иполит Римски*** *цитира* ***Юстин,*** *гностически християнски писател от IIри век,* според когото *“Изпратен бе в* ***дните на цар Ирод*** *ангел господен Барух…и като дойде в Назарет, той намери* ***Исус, син на Йосиф и Мария,*** ***пасящо овце <u>дванадесет-годишно</u> момче*** {**βόσκοντα πρόβατα παιδάριον <u>δυωδεκαετές</u>**}***…”. Цар Ирод умира 4та г. пр.н.е. – през тази година или малко по-рано Исус е “<u>12-годишно</u> овчарче” – значи е роден <u>не по-късно от 15та</u> г. пр.н.е.***

Слънчевото затъмнение (24 ноември 29 г. от н.е.), което съвсем точно датира Разпъването на Исус: <u>29</u>-та от новата ера

Dead Sea Scroll - Community rule (1QS)

Dead Sea Scroll's jar

Dead Sea Scroll - Commentary on Habakkuk (1QpHab)

Remnants of the Herod's temple - Western wall

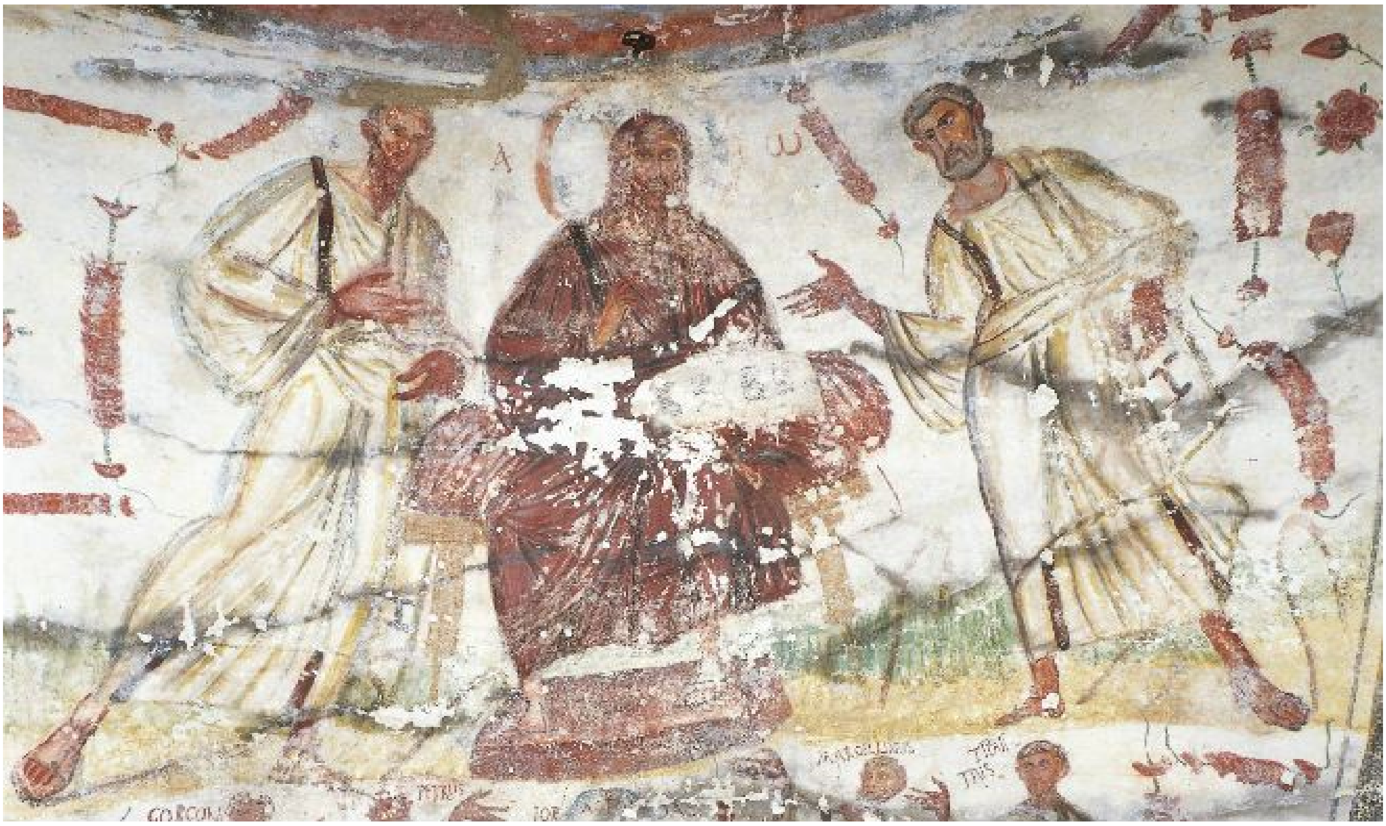

Remnant of Herod's temple - ancient hebrew inscription

Jerusalem temple (20 B.C. - 70 A.D.) of Herod the Great (37 B.C. - 4 B.C.)

21	Ti. Caesar Augustus IV *(January–June)*	Drusus Julius Caesar II
suff.	Mam. Aemilius Scaurus *(July–December)*	Cn. Tremellius
22	D. Haterius Agrippa	C. Sulpicius Galba
suff.	M. Cocceius Nerva	C. Vibius Rufinus
23	C. Asinius Pollio *(January–December)*	C. Antistius Vetus *(January–June)*
suff.		C. Stertinius Maximus *(July–December)*
24	Ser. Cornelius Cethegus *(January–June)*	L. Visellius Varro
suff.	C. Calpurnius Aviola *(July–December)*	P. Cornelius Lentulus Scipio
25	Cossus Cornelius Lentulus *(January–August)*	M. Asinius Agrippa *(January–December)*
suff.	C. Petronius *(September–December)*	
26	Cn. Cornelius Lentulus Gaetulicus *(January–June)*	C. Calvisius Sabinus
suff.	Q. Junius Blaesus *(July–December)*	L. Antistius Vetus
27	L. Calpurnius Piso *(January–June)*	M. Licinius Crassus Frugi
suff.	P. Cornelius Lentulus *(July–December)*	C. Sallustius Passienus Crispus
28	Ap. Junius Silanus *(January–June)*	P. Silius Nerva
suff.	L. Junius Silanus *(July–December)*	C. Vellaeus Tutor
29	C. Fufius Geminus *(January–June)*	L. Rubellius Geminus
suff.	A. Plautius *(July–December)*	L. Nonius Asprenas
30	L. Cassius Longinus *(January–June)*	M. Vinicius
suff.	L. Naevius Surdinus *(July–December)*	C. Cassius Longinus
31	Ti. Caesar Augustus V *(January-8 May)*	L. Aelius Seianus
suff.	Faustus Cornelius Sulla *(9 May–September)*	Sex. Tedius Valerius Catullus *(9 May–June)*
suff.		L. Fulcinius Trio *(July–December)*
suff.	P. Memmius Regulus *(October–December)*	
32	Cn. Domitius Ahenobarbus *(January–December)*	L. Arruntius Camillus Scribonianus *(January–June)*
suff.		A. Vitellius *(July–December)*
33	L. Livius Ocella Ser. Sulpicius Galba *(January–June)*	L. Cornelius Sulla Felix
suff.	L. Salvius Otho *(July–December)*	C. Octavius Laenas
34	Paullus Fabius Persicus *(January–June)*	L. Vitellius
suff.	Q. Marcius Barea Soranus *(July–December)*	T. Rustius Nummius Gallus
35	C. Cestius Gallus *(January–June)*	M. Servilius Nonianus
suff.	D. Valerius Asiaticus *(July–December)*	A. Gabinius Secundus

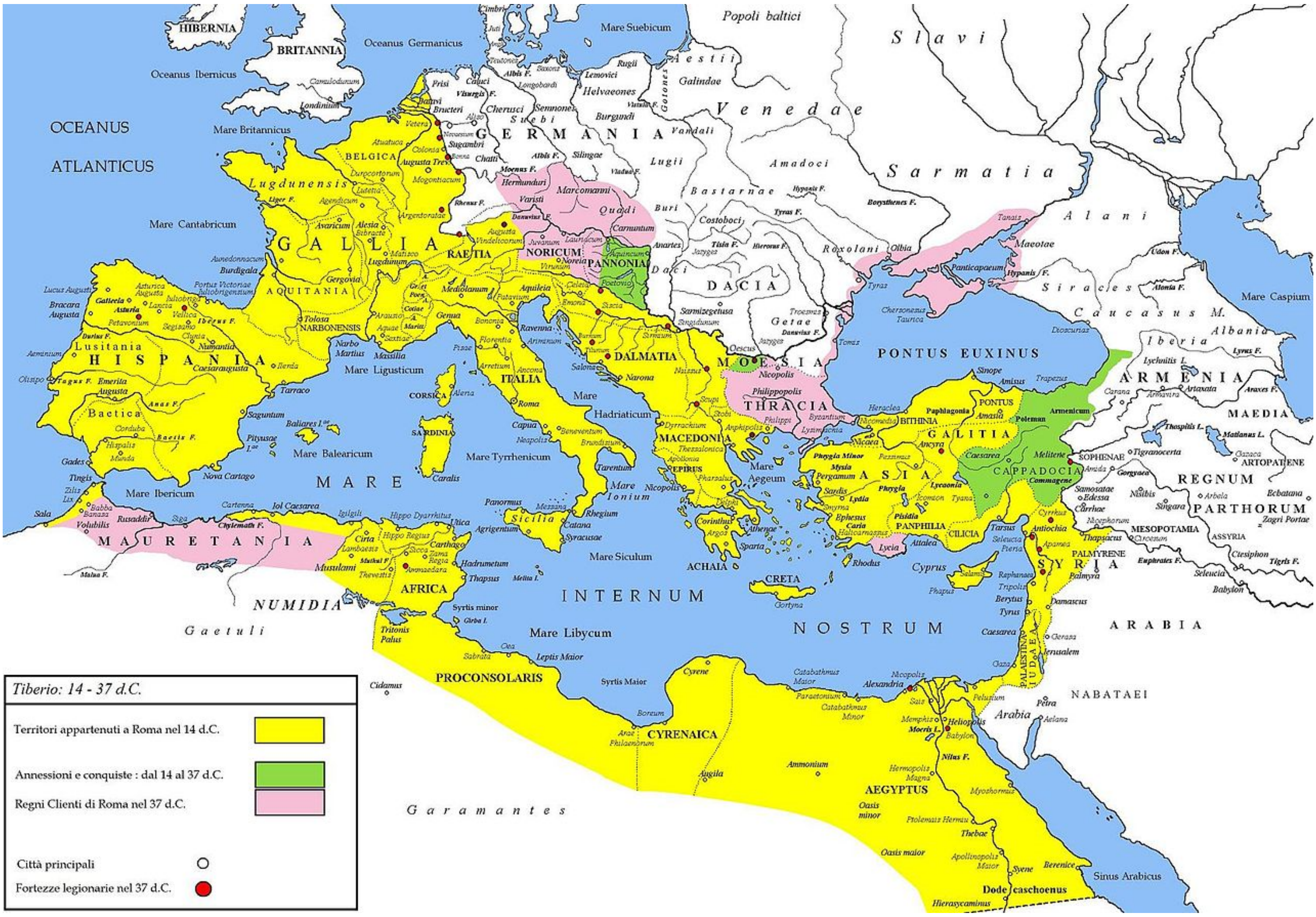

По-лесно е камила през иглени уши да мине, отколкото богатият в Божието царство да влезе!!!

Tiberius (14 - 37 A.D.)

Tiberius (14 - 37)

Bronze coin of Pontius Pilatus - 29 A.D.

[17] Igitur expletis his quoque temporibus et debellatis Iudaeis postea cessaverunt illic libamina et sacrificia quae exinde illic celebrari non potuerunt. Nam et unctio illic exterminata est post passionem Christi; erat enim praedictum exterminari illic unctionem, sicut in psalmis erat prophetatum: *Exterminaverunt manus meas et pedes.* [18] Quae passio Christi [huius exterminium] intra tempora LXX ebdomadarum perfecta est sub Tiberio Caesare, consulibus Rubellio Gemino et Rufio Gemino mense Martio temporibus paschae, die octavo Kalendarum Aprilium, die primo azymorum quo agnum occiderunt ad vesperam, sicut a Moyse fuerat praeceptum. Itaque omnis synagoga filiorum Israelis eum interfecit dicentes ad Pilatum, cum eum vellet dimittere: *Sanguis huius super nos et super filios nostros,* et: *Si hunc dimiseris, non es amicus Caesaris,* ut adimpleri omnia possent quae de eo fuerant scripta.

Тертулиан "Срещу иудеите" - пасажът за точната датировка на Разпятието на Иисус

Mandylion from Boyana church, Bulgaria (1259)

(*допълнена* версия 15.VI.2021, *коригирана* 9.VI.2022)

Чавдар Ивайлов Георгиев

[ʧavdár ivájlof gjorgíef]

May 31, 2020, Vrátsa, Bulgaria